

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT AF 12. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: Fredag den 12. december 2014

Tidspunkt: Kl. 9.50

Sted: Vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Morten Bødskov (S), næstformand, Helge Vagn Jacobsen (RV), Holger K. Nielsen (SF), Per Clausen (EL), Erling Bonnesen (V), Jakob Ellemann-Jensen (V), Pia Adelsteen (DF), Mette Bock (LA) og Lars Barfoed (KF).

Desuden deltog: Udenrigsminister Martin Lidegaard, fødevareminister Dan Jørgensen og miljøminister Kirsten Brosbøl.

Morten Bødskov fungerede som formand under punkterne 6-10.

L Punkt 1. Drøftelse af udkast til brev til regeringen

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 2. Rådsmøde nr. 3361 (udenrigsanliggender) den 15. december 2014

Udenrigsministeren meddelte, at alle punkterne var til orientering, og at han ville forsøge at gøre det kort.

1. Syrien

– *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3361 – bilag 1 (samlenotat side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 73 (side 28, senest behandlet i EUU 10/10-14)

Udenrigsministeren behandlede punkt 1 og 2 under ét.

2. Irak

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3361 – bilag 1 (samlenotat side 5)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 73 (side 28, senest behandlet i EUU 10/10-14)

Udenrigsministeren: I lyset af den aktuelle situation vil være et særligt fokus på den internationale indsats mod terrorgruppen ISIL.

Koalitionens knap 1.200 luftangreb, som en række EU-lande sammen med Danmark bidrager aktivt til, har sammen med de irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrkers indsats i de seneste uger haft en vis positiv effekt på bekæmpelsen af ISIL i både Syrien og Irak.

Der er dog ingen tvivl om, at indsatsen mod ISIL vil være langvarig, og at der er mange udfordringer. Fra dansk side lægger vi særlig vægt på, at de nødvendige militære tiltag ikke står alene, men at de er del af en samlet og bredspektret indsats, der bl.a. omfatter diplomatiske, økonomiske og udviklingsorienterede elementer. Det er også vigtigt at fastholde inddragelsen af de regionale aktører i kampen mod ISIL.

Ifølge FN blev der dræbt over 1.200 mennesker i Irak i november måned, heraf de fleste civile. FN og civilsamfundsorganisationer beretter fortsat om omfattende og systematiske menneskerettighedskrænkelser begået af ISIL i Syrien og Irak. Jeg forventer, at EU vil fastholde fokus på at dokumentere menneskerettighedskrænkelser, så de ansvarlige kan blive stillet til ansvar. Fra dansk side vil vi også i EU fortsat fordømme ISIL's overgreb og udtrykke støtte til den internationale koalitions indsats, ligesom vi i øvrigt har givet et bidrag til at dokumentere de krigsforbrydelser, der finder sted, fra alle parter side.

Når man vender blikket mod Syrien, er situationen fortsat dybt tragisk med 3,2 millioner flygtninge, 7,6 millioner internt fordrevne og 12,2 millioner mennesker, der har behov for humanitær hjælp. Den humanitære katastrofes omfang forværres fortsat, og den moderate syriske opposition er under et stærkt pres, idet den udkæmper en reel trefrontskrig mod både Assadstyret, ISIL og den al Qaeda-relaterede al-Nusra-front.

Desværre vinder de militante, ekstremistiske grupper i øjeblikket frem på bekostning af den moderate opposition og de kurdiske grupper. I lyset af dette er den danske støtte til den moderate syriske opposition gennem Syriensovergangsprogrammet mere relevant end nogensinde.

Jeg vil på rådsmødet i meget klare vendinger opfordre til, at EU og medlemslandene styrker deres indsats i Syrien. Dette gælder både, hvad angår hjælp til den moderate opposition, og det akutte behov for at øge den humanitære bistand. I forhold til sidstnævnte vil jeg understrege, at alle har pligt til at efterleve de løfter om humanitær bistand, som de har afgivet. Det kniber desværre for visse lande. Jeg ved, at det er noget, som handels- og udviklingsministeren ligeledes vil tage op under FAC-udvikling senere i dag. Danmark kan rejse denne debat med løftet pande, da vi har leveret på alle vores humanitære til-sagn.

I forhold til den syriske opposition er det også helt afgørende, at EU og medlemslandene optrapper indsatsen. Dette gælder ikke mindst i forhold til at bidrage med non-lethal assistance eller på godt dansk ikkedødbringende støtte. Det kan eksempelvis være i form af medicinsk udstyr, kommunikationsudstyr eller fragmentationsveste. Vi kan fra europæisk side ikke leve med, at den moderate syriske oppositions styrker dør af ufarlige skudsår, der kunne være behandlet. Vi må dog også erkende, at spørgsmålet om ikkedødbringende støtte er kompliceret, idet udstyret kan falde i hænderne på de forkerte hænder, herunder ISIL og andre terrorgrupper. Men det er en risiko, som vi skal anerkende, og som vi må forholde os til. Vi vil se på muligheden for at yde ikkedødbringende støtte i forbindelse med vores kommende Syriensprogram, som forventes at være klar næste sommer.

Hvis man skal finde et lyspunkt i den forfærdelige konflikt, er det initiativet, som FN's særlige udsending for Syrien, Staffan de Mistura, præsenterede i begyndelsen af november. Initiativet har til hensigt at fastfryse konflikten omkring Aleppo, hvor de syriske oppositionsstyrker er under særlig hårdt pres. Misturas initiativ kan, hvis det udvikles og gennemføres succesfuldt, være starten på en udvikling, der kan nedbringe volden og genskabe et forhandlingsspor, der forhåbentlig på sigt kan føre til en politisk løsning på Syrienkonflikten.

Jeg havde i den forgangne uge lejlighed til at drøfte Staffan de Misturas initiativ med lederen af den syriske oppositionskoalition, Hadi al-Bahra, under hans besøg i København. Vi var enige om at følge nøje med i udformningen af initiativet, som er forbundet med en række risici. Det er især vigtigt at sikre, at det ikke ender med at gavne Assadstyret – og skade den moderate opposition.

Disse risici til trods støtter regeringen fuldt op om de Misturas initiativ, da det på nuværende tidspunkt er det eneste troværdige alternativ til status quo. Jeg forventer, at mine europæiske kolleger ligeledes vil udtrykke støtte til initiativet og til de Misturas vigtige arbejde generelt.

I forhold til Syriensdrøftelsen er det også min forventning, at Rådet vil drøfte problematikken med de udenlandske krigere. For Danmark og de fleste andre lande i EU udgør problemet en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed. Derfor har regeringen som bekendt for nylig udviklet en handlingsplan om forebyggelse af radikalisering og ekstremisme. Desuden vil regeringen afsætte midler fra Syrienprogrammet i 2015 til støtte af aktiviteter, der fremmer religiøs dialog og støtter tiltag for fortsat at styrke moderate aktører i Syrien.

Der arbejdes også på problematikken på europæisk plan. I forlængelse af rådsmødet den 20. oktober har man i EU arbejdet med problematikken i lyset af en bredere regional tilgang til Syrien og Irak. Dertil kommer EU's strategi for imødegåelse af terrorisme og foreign fighters i Syrien og Irak, der også er et nyttigt instrument. Det synes nærmest overflødig at sige, at vi fra dansk side i EU vil bakke op om alle relevante tiltag, der kan være med til at sætte en stopper for foreign fighters. Jeg forventer, at den samme holdning vil gå igen hos mine kolleger. Fra dansk side lægger vi stor vægt på, at EU-strategien omsættes til handling, og vi bistår lige nu EU med at designe et kommende EU-program i regionen på over 80 mio. kroner fra EU's stabilitetsinstrument, der skal hjælpe landene i MENA-regionen med bl.a. at forebygge og bekæmpe ekstremisme.

I Irak har koalitionen luftangreb sammen med de irakiske og kurdiske sikkerhedsstyrker formået at bremse ISIL's fremmarch. Terrorgruppen fastholder dog i flere områder presset og fortsætter med at anvende improviserede sprængladninger imod irakiske institutioner og shiitiske mål i Bagdad.

Den nye irakiske regering under premierminister Abadi har forpligtet sig til at implementere en inklusiv politik, som tilgodeser alle befolkningsgrupper, herunder sunniaraberne. Abadiregeringen har som led i dette gennemført udskiftninger på militære topposter, hvor regeringsloyale folk er blevet indsat. Den nye regering har desuden indgået en længe ventet olieaftale med kurderne i den nordlige del af landet. Det er positive tiltag, selv om flere ting også tyder på, at det kan blive vanskeligt at samle landet. Nogle sunnigrupper mangler fortsat tillid, incitament og vilje til at samarbejde med regeringen.

Jeg forventer, at EU's udenrigsministre vil udtrykke fortsat støtte til den irakiske regerings indsats mod ISIL og til regeringens erklæring om at implementere en inklusiv politik, der tilgodeser alle befolkningsgrupper i landet.

Jakob Ellemann-Jensen bad ministeren kunne uddybe fastfrysningen omkring Aleppo. Var det noget parterne var med på? Eller ville man gå ind med magt? Og ville det betyde en sikker zone i Aleppo? Det var fint med tiltag, der skal forhindre udenlandske krigere i

forlade deres hjemland, men det vigtigste var at sørge for, at de ikke kommer hjem igen. Hvad gjorde man på EU-niveau for at forhindre det? Hvad Irak angik, mente han, at det var vigtigt at støtte op om den inkluderende politik.

Per Clausen bemærkede, at det da var en spændende opgave at finde andre lande, der vil overtage de uvorne danske statsborgere – også hvis man engang skulle få en Venstreminister.

Mente ministeren i øvrigt ikke, at det i den demokratiske løsnings navn er belastende, at EU i Irak støtter kræfter, hvis metoder er nærmest identiske med ISIL's, mens EU fortsat har politiske kræfter, der går ind for de løsninger, der minder om de danske, stående på terrorlisten? I 10 år havde han hørt ministre sige, at EU har en rigtig god politik. Skulle man ikke overveje at ændre den politik, når det gang på gang viste sig at være en fejlslagen politik? EU støtter grupper, der bekæmper nogle man er imod, uanset hvad de gør. Pointen var, at irakiske shiamuslimske militser slår mennesker ihjel under dække af den udenrigspolitik og militære indsats, som Vesten udfører.

Udenrigsministeren svarede, at indsatsen omkring Aleppo ikke var et færdigdesignet koncept, men at Danmark bidrager meget aktivt. Han havde selv haft lejlighed til at diskutere situationen med FN's udsending, Staffan de Mistura. Ministeren kunne ikke sige, præcis hvordan hans koncept ville ende med at blive, men det var en udfordring at forudse de enkelte faser i en kaotisk konflikt og også nå dertil, hvor man begynder at nedtrappe først de tunge bombardementer, så de mindre osv. Han tilføjede, at det ville blive næsten umuligt at nå frem til en decideret våbenhvile, hvor der ikke bliver løsnat et skud. En anden udfordring var monitorering: Hvem kan uafhængigt holde øje med, om diverse aftaler bliver overholdt. En tredje og sidste udfordring var at gøre parternes interesse i konflikten op. Hvilken interesse havde Assad f.eks.? Han var ved at få sluttet en jernring omkring Aleppo og kunne måske udradere den moderate opposition. Regeringens vurdering var, at når han ikke havde afvist det, kunne det enten være et kynisk spil, eller fordi han vurderer, at hvis han tager Aleppo, er det dråben, der får bægeret til at flyde over i forhold til f.eks. USA og det internationale samfund. Ingen kan vide, præcis hvad der foregår i Damaskus, men status quo er så ulideligt at tænke på, at man må støtte ethvert forsøg på bedring.

Ministeren var uenig med Jakob Ellemann-Jensen vedrørende de udenlandske krigere. Det vigtigste måtte være, at de ikke tager af sted. Han mente, at man har redskaberne til at undgå, at unge bliver så radikaliserede, at de tager af sted. Nogle er hærdede ekstremister, mens andre er unge på 16-17 år, der ikke kan overskue, hvad de har gang i. Sidstnævnte gruppe skal man gøre alt for at forhindre i at tage af sted. Danmark har ikke mange udenlandske krigere, men ministeren fortalte, at flere lande i regionen har hjemtagelsesprogrammer for folk, der har været af sted. Mange vil hjem, lige så snart de finder ud af, hvad de har meldt sig til. Dem, der begår forbrydelser, skal selvfølgelig retsforfølges og straffes, men ministeren understregede, at man vil gøre alt for, at de ikke tager af sted.

Ministeren var delvis enig med Per Clausen, hvad angår Irak og ISIL. Det er ikke EU, der er ansvarlig for koalitionen i hverken Irak eller Syrien, men derimod 60 lande herunder 12 muslimske lande fra regionen. Som noget nyt bidrog sunnimuslimske lande til at bekæmpe det ekstremistiske sunnimuslimske ISIL. Man må bekæmpe ekstremisterne og ikke de enkelte religiøse eller etniske grupper. Ministeren var enig i, at det var en kæmpe udfordring med nogle af de shiitiske militser, der befinder sig i Irak, og som begår overgreb. Det er ikke nogen enkel opgave for en ny irakisk regering at få grupperne under kontrol, men det er en forudsætning for at få et styre i Bagdad, der fungerer, og for at komme ISIL til livs. Hvis de moderate sunnimuslimske grupper ikke slutter sig til kampen mod ISIL inde i Irak, bliver det svært.

Ministeren var af den holdning, at hvis koalitionen ikke var gået ind i Irak og Syrien, ville situationen ikke have været bedre for f.eks. kurderne. Der ville sandsynligvis ikke have været et Kobani i dag, hvis ikke koalitionen massivt havde støttet de heltmodige kurdere, der forsvarede Kobani. I det hele taget ville man have et rædselsscenario i Irak i dag - også i Bagdad - hvis ikke koalitionen havde slået ISIL tilbage. At man ikke på 3 måneder har kunnet etablere en ny politisk situation og få kontrol med det irakiske territorium, kunne man ikke bruge som argumentation for, at man heller skulle have ladet være med at intervenere i området.

Holger K. Nielsen var meget enig i ministerens analyser. Det var korrekt, at Syriensproblematikken ikke primært er et EU-anliggende, så kunne ministeren sige noget om, hvad formålet var med at tage det op på rådsmødet? Hvad ville EU-landene forpligte sig til? Han var enig i, at det er vigtigt at støtte den moderate syriske opposition, og i, at det er en forudsætning for, at man kan komme videre, at man kæmper både mod ISIL og mod Assad. Nøglen til det er den syriske opposition, men ville der på mødet komme en diskussion af, hvordan de forskellige lande vil støtte den syriske opposition?

Holger K. Nielsen spurgte, om man forholdt sig til, at EU-landene har en fælles interesse i at undgå at de udenlandske krigere tager af sted og kommer hjem igen, og at der kan være hvis ræson i nogle politikker.

Per Clausen ville gerne vide, om ministeren fandt det fornuftigt, at man har PKK på terrorlisten, mens man aktivt støtter dem, der handler med de samme metoder og de samme mål som ISIL. Var det klogt, at dem, der går ind for demokratiske og fredelige løsninger i Mellemøsten, står på terrorlisten, mens dem, der skaber mere terror og mere vold, er EU's venner?

Jakob Ellemann-Jensen sagde, at man selvfølgelig skulle prøve at forhindre udenlandske krigere i at tage af sted. Hans bekymring gik dog på dem, der får nogle færdigheder, de bestemt ikke skal gøre brug af nogen steder i verden. Hvad gør man på EU-plan for at modarbejde det? Det havde været drøftet i udvalget mange gange og på justitsministerniveau. Der måtte være en efterretningsmæssig fælleseuropæisk indsats, som Danmark så formentlig var udelukket fra på grund af det dødsyge retsforbehold.

Morten Bødskov sagde, at der selvfølgelig er en fælles indsats. Hovedproblemet er at få informationer ud af visse områder. Man skal man huske, at når det handler om folk, der kommer tilbage, skal indsatsen over for dem være lokalforankret. Det har vist sig at være en succes de steder, hvor man har gjort det.

Udenrigsministeren sagde, at udenlandske krigere selvfølgelig var et EU-indsatsområde. En del af dem bliver slået ihjel – så vidt han huskede, var der tale om 16 danskere, men i forbindelse med dem, der kommer retur, er der et stærkt samarbejde. Ministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at han ikke var helt inde i, i hvilken grad Danmark kan deltage på grund af retsforbeholdet, men var enig i, at det i hvert fald var en god idé at deltage. Også af den grund burde Danmark komme af med retsforbeholdet.

Til Holger K. Nielsen sagde han, at Kommissionen arbejder på at lave en mere konsolideret tilgang til Syriensproblematikken. Det følger man tæt fra dansk side, og det er oplagt, at det humanitære område er et område, hvor man bør spille en stor rolle. Personligt mente ministeren, at det kunne være spændende at give EU en stærkere rolle i forhold til at støtte den syriske opposition politisk og civilt. Kunne man ende med at få samling på oppositionen, ville det være klart ønskværdigt.

Til Per Clausen sagde ministeren, at han selv havde udtalt, at den største fejltagelse i regionen var at sige, at vores fjendes fjende er vores ven. Det var nærmest det, han nu opfordrede til. Der er mange forskellige grupperinger af kurdere. Mange gør en fantastisk indsats, men det fik ikke ministeren til at favne den del af PKK, der stadig mener, at de er berettiget til at anvende terror. Indtil PKK klart fraskriver sig at bruge terror politisk, er det svært at argumentere for, at de skal fjernes fra terrorlisten.

Per Clausen måtte spørge, om ministeren i fuld alvor mente, at PKK i dag praktiserer mere terror end de shiamuslimske militser, som slår sunnimuslimere ihjel? Er PKK en større terroristisk kraft end nogle af de kræfter, som EU og Danmark støtter?

Holger K. Nielsen sagde, at det var mere komplekst end som så. Udgangspunktet for den terrorliste, man fik indført efter 9/11, var den internationale terrorisme. Af forskellige grunde kom der mere nationalt betonedede grupper ind over. Problemet er, at man er nødt til at forhandle med mange af de bevægelser, såsom Hamas. Man er også nødt til at forhandle med PKK, fordi de trods alt har en omfattende folkelig forankring blandt kurderne i Tyrkiet.

Lars Barfoed sagde, at Det Konservative Folkeparti bakkede op om den danske indsats. Han kom ind på ministerens bemærkninger om muligheden for at styrke den samlede europæiske indsats i forhold til at støtte politisk og humanitært op omkring oppositionen i Syrien. Ministeren havde talt med præsidenten for den samlede syriske opposition ligesom flere medlemmer af udvalget, og problemet var altså at få samling på grupperne. Der var sket en styrkelse af ISIL og af Assadregimet på bekostning af oppositionsgrupperne, som man ellers gerne så spille en større rolle, når man kan komme af med Assad og man kan begynde at opbygge et demokratisk Syrien. Lars Barfoed kunne forstå, at man efter-

lyser støtte til centrale enheder i stedet for at støtte enkeltgrupper til i Syrien. På den måde kan man vise de forskellige små militærgrupper, at der er et referencepunkt, som bliver støttet fra europæisk og international side. Mente ministeren, at man skulle tænke det ind i den europæiske indsats? Er problemet ikke, at det er på den militære side, at der er behov for at styrke den syriske opposition, så den kan forsvare og klare sig over for både ISIL og Assad?

Mette Bock fortalte, at hun havde haft besøg af en gruppe på 30 religiøse ledere fra Syrien. Det var muslimer af alle arter. Det havde været meget opmuntrende at høre, hvordan disse religiøse ledere prøver at samarbejde under radaren i civilsamfundet. Hun opfordrede til, at civilsamfundsarbejdet også blev taget op, og at man ikke kun fokuserer på institutioner og politiske ledere.

Udenrigsministeren tilføjede, at noget af det mest opmuntrende han havde oplevet som udenrigsminister var at møde det syriske civilsamfund og opleve, hvad menneskerne der præsterer under forfærdelige vilkår. De er stærke og veluddannede, og mange af dem er i øvrigt kvinder. Fokus på civilsamfundet var en god pointe, som han ville tage med i sit talepunkt i EU som et specifikt område, hvor EU kan spille en større rolle end i dag.

Han var enig med Holger K. Nielsen i, at det var komplekst med PKK og Hamas. Tyrkerne forhandler med PKK, og palæstinenserne forhandler med Hamas, fordi der er en høne-æg-problematik. Det er komplekst valg at kunne sige, at man føler sig betrygget i, at PKK har fraskrevet sig nogle bestemte midler. Ministeren tilføjede, at han ikke ville forsvare de shiitiske, autonome militser i Irak.

Ministeren var enig i Lars Barfoeds analyse, dels fordi der er nogle interne modsætningsforhold, dels fordi den militære støtte, der har været til de moderate oppositionsgrupper, er kommet direkte og ikke igennem et politisk lag. Man forsøger nu at identificere nogle grupper, der er så stærke, at de kan påtage sig, at få grupperingerne til at smelte sammen under en paraply. Han havde svært ved at vurdere, om det lykkes at få en gruppe med en styrke, der gør, at EU kan gå ind og støtte, men det ville være godt, hvis det kunne lade sig gøre. Ministeren så meget gerne, at man i en samlet gruppering kunne inkludere kurdernes historiske uoverensstemmelser. På den måde kan man inkludere alle de etniske grupperinger, der vil demokratiet i Syrien og freden. Det ville også være oplagt at se, om EU kunne spille en særlig rolle der.

3. Ebola

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3361 – bilag 1 (sammenotat side 8)

Udvalgsmødereferat:

Senest behandlet i EEU 5/12-14, referat foreligger ikke

Behandlet i EEU 14/11-14, referat foreligger ikke

EEU alm. del (14) – bilag 73 (side 26, behandlet i EEU 10/10-14)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

4. Vestlige Balkan (Bosnien-Hercegovina)

– *Politisk drøftelse/Rådskonklusioner*

Rådsmøde 3361 – bilag 1 (sammenotat side 11)

Udvalgsmødereferat:

Senest behandlet i EEU 14/11-14, referat foreligger ikke

Udenrigsministeren: Den højtstående repræsentant Mogherini vil på rådsmødet give medlemslandene en afrapportering fra sit besøg i Bosnien-Hercegovina sammen med udvidelseskommissær Hahn. Afrapporteringen vil danne grundlag for drøftelse af en ny bredere tilgang til at skabe fremdrift i Bosnien-Hercegovinas EU-spor, herunder ikrafttrædelse af stabiliserings- og associeringsaftalen. Den nye tilgang er inspireret af det tysk-britiske initiativ, som jeg orienterede udvalget om den 14. november 2014 forud for seneste rådsmøde.

Under Mogherinis besøg tog de bosniske ledere positivt imod forslaget om at forpligte sig på en ny tilgang. På denne baggrund forventes der vedtaget rådskonklusioner, der beskriver indholdet af en fremtidig forpligtende aftale mellem EU og det bosniske lederskab. Aftalen skal bl.a. sikre funktionelle og effektive bosniske institutioner og socioøkonomiske reformer, god regeringsførelse og retsstatsreformer i overensstemmelse med Københavnskriterierne.

Samtidig opfordres Mogherini og Hahn til at arbejde videre med at opnå en sådan skriftlig forpligtelse fra Bosnien-Hercegovina med udgangspunkt i rådskonklusionernes indhold og rapportere om fremdrift i sagen til Rådet. Når den skriftlige forpligtelse er blevet indgået af de bosniske ledere og godkendt af det bosniske parlament, skal Rådet træffe beslutning om ikrafttrædelse af stabiliserings- og associeringsaftalen.

Fra dansk side lægger vi vægt på, at det bosniske lederskab tager ansvar for en reformdagsorden, der kan få landet på økonomisk ret køl og sikre fremdrift i landets EU-spor.

5. Libyen

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3361 – bilag 2 (supplerende samlenotat)

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

6. Ukraine

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3361 – bilag 3 (supplerende samlenotat)

EUU alm. del (14) – bilag 180 (fortroligt) (ambassadøranalyse III,

Kiev, Ukraine af 8/12-14) (dtfo.ft.dk)

Udenrigsministeren: Ukraine konflikten vil også blive drøftet på rådsmødet. Der er ikke lagt op til en længere drøftelse, så lad mig gøre det kort.

I lyset af udviklingen i Ukraine siden udenrigsrådsmødet i november forventer jeg, at EU holder kursen. Som opfølgning på rådsmødet i november, hvor der var enighed om, at EU skulle se på tiltag for at styrke ikkeanerkendelsespolitikken mod Ruslands ulovlige annektering af Krim, forhandles der aktuelt om yderligere Krim sanktioner. Forhandlingerne er trådt ind i sidste fase. Fra dansk side arbejder vi for, at pakken kommer i stand hurtigst muligt. Herudover giver udviklingen ikke anledning til en styrkelse eller en lempelse af sanktionerne.

Derudover vil jeg gerne nævne, at jeg forud for rådsmødet sammen med min svenske og min polske kollega vil være vært for et møde i den såkaldte Friends of Ukraine-gruppe, hvor også udenrigsminister Klimkin deltager. I denne omgang har vi valgt at fokusere på reformspelet. Ukraines nye regering har fremlagt en ambitiøs reformdagsorden. Med parlamentsvalget har landet fået det mest proeuropæiske parlament til dato. Denne mulighed skal vi selvfølgelig gribe.

Jeg vil bruge mødet til at sætte fokus på Ukraines energiudfordring. Jeg vil ikke lægge skjul på, at det er en stor udfordring, men jeg sporer en voksende forståelse både i EU-kredsen og hos Kommissionen for, at vi bliver nødt til at gøre en ekstra indsats her. Der er en stigende anerkendelse af, at Danmark har nogle særlige kompetencer at byde ind med. Det giver os mulighed for at præge EU's indsats i et af de vigtigste reformspor i Ukraine – et spor, som også har betydning for vores egen energisikkerhed.

Efter rådsmødet vil jeg desuden deltage i et større tænketanksarrangement sammen med min lettiske kollega. Med tænketanksarrangementet vil vi sætte fokus på vejen til Riga-topmødet i det østlige partnerskab den 21.-22. maj og de udfordringer, som ikke mindst Ukraine krisen har skabt for EU's østlige naboskabspolitik. Vi skal derfor diskutere, hvor-

dan vi kan sikre en mere tidssvarende, fleksibel og inkluderende naboskabspolitik, der tager udgangspunkt i de enkelte landes behov og indsats.

Per Clausen forstod på ministeren, at han mente, at nu gik det bare godt i Ukraine. Den ukrainske regering har to fremtrædende synspunkter: økonomiske reformer der gør, at de fattige i Ukraine bliver fattigere, og den vil ikke forhandle med de russisktalende mennesker i Ukraine. Mente ministeren det var løsningen? Og kunne man ikke forstille sig, at EU med den holdning var med til at fremprovokere yderligere konflikter og måske oven i købet legitimere Ruslands ageren? Hvis dem, EU støtter, handler tilpas forkert, kan andre legitimere deres urimelige handlinger med henvisning til det.

Udenrigsministeren sagde, at han havde meget svært ved at genkende Per Clausens billede af situationen i Ukraine. Når han talte for reformer, handlede det om, at Ukraine var det måske mest politisk mishandlede land af alle de tidligere Sovjetrepublikker. Det er korruption, en magtkamp mellem centralt og decentralt niveau, ingen stærke retslige organer, og den statslige forvaltning er meget svag. Hele energisektoren er det bedste symbol på alle de ting på én gang. Hvis ikke man får ryddet op i det morads via reformer, er der ingen fremtid for ukrainsk økonomi. Det er korrekt, at nogle reformer er svære at gennemføre, fordi man har brugt 8 pct. af statsbudgettet på at subsidiere energi fra Rusland. Det kan ingen stat holde til i længden. Man er nødt til at gennemføre store sociale reformer, samtidig med at man forsøger at få markedspriser på energi. At staten skal blive ved at subsidiere russisk gas og underminere egne muligheder for at prioritere uddannelse etc., er ikke vejen frem. Ministeren mente alt i alt, at den ukrainske regering var meget opmærksom på de sociale implikationer og på behovet for at tage tiden og bruge redskaber til at afbøde de sociale virkninger. EU stiller krav til den ukrainske regering om, at den skal føre en mådeholden politik over for russisktalende mindretal, og præsident Porosjenko har gang på gang forsøgt at åbne forhandlinger med de russisktalende. Som et eksempel på regeringens mådeholdenhed nævnte ministeren, at Ukraine fra hovedstaden leverer varme og elforsyning til de områder, der er under separatisters kontrol. Man får ikke en krone retur. Det ville være en stor taktisk gevinst at stoppe forsyningerne til det russisktalende område, men det gør man ikke, fordi man opfatter dem som ukrainere og som del af Ukraine. Ministeren konkluderede, at man ikke kunne sige, at Ukraine fører en meget separatistisk eller fjendsk politik.

Per Clausen sagde, at han havde brugt meget tid i udvalget på at tale for en konsekvent linje over for Putin på et tidspunkt, hvor det ikke var mainstream. Det var det så blevet siden. Ministeren mente altså, at kræfterne bag regeringsmagten i Ukraine håndterer konflikten godt. Hvad med historierne om massive bombardementer med hundredvis af civile ofre i det østlige Ukraine? Det var bekymrende, at det snarere gavnede end svækkede Putins sag. Per Clausen tilføjede, at han da var glad for at møde en radikal minister, der bekymrer sig om sociale forhold i andre lande.

Udenrigsministeren var enig i, at det er en meget svær balancegang for den ukrainske regering: på den ene side at forsvare eget territorium og på den anden at undgå en militær optrapning af konflikten. Det var ikke let, fordi der var et massivt pres på regeringen i

Kijev for at forsvare ukrainsk territorium. Overordnet måtte ministeren dog sige, at den ukrainske regering havde optrådt forholdsvis behersket.

7. Eventuelt

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

8. Siden sidst

Udenrigsministeren nævnte ikke dette punkt.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3362 (almindelige anliggender) den 16. december 2014

Udenrigsministeren ville forelægge de væsentligste punkter på rådsmødet om almindelige anliggender den 16. december til orientering.

1. EU's udvidelse

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

KOM (2014) 0700

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (sammenfatning side 2)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 226 (side 472, senest behandlet i EUU 13/12-13)

EUU alm. del (11) – bilag 320 (side 406 FO, forhandlingsoplæg forelagt om EU's udvidelse 30/11-11)

EUU alm. del (12) – bilag 140 (side 548 FO, forhandlingsoplæg forelagt 7/12-12)

Udenrigsministeren: På det generelle råd skal vi som altid i december drøfte EU's udvidelse. Rådet ventes at drøfte status og vedtage rådskonklusioner med udgangspunkt i den årlige udvidelsespakke, der blev præsenteret den 8. oktober i år.

Udvidelsespakken gennemgår som i de forgangne år status for hvert af landene og fremkommer med anbefalinger. De to foregående år har fokus været på henholdsvis retsstatsprincipper og økonomisk regeringssførelse. I år har fokus været på reformer af den offentlige administration, hvilket er en udfordring, alle udvidelseslandene deler. Vi finder denne tilgang nyttig og saglig, og rapporterne har også generelt været af en god kvalitet.

Fra dansk side står vores generelle holdning til EU's udvidelsesproces fast. Vi støtter op om forhandlingsrammen og lægger vægt på de grundlæggende principper om konditionalitet og egne meritter. I den forbindelse støtter vi også, at retsstatskapitlerne, kapitel 23 og 24, tages op tidligt i forhandlingerne med kandidatlandene. Vi støtter endvidere, at EU agerer troværdigt og står ved sine forpligtelser over for kandidatlande og lande med et europæisk perspektiv.

Det er ikke forventningen, at der vil blive truffet nogen store beslutninger i denne ombæring såsom tildeling af kandidatstatus eller indledning af optagelsesforhandlinger. For så vidt angår Albanien, forventes åbning af forhandlinger ikke at blive drøftet, da der er enighed om, at dette skridt ligger længere ude i fremtiden. Med hensyn til FYROM/Makedonien vil det i lighed med de seneste år næppe være muligt at opnå enighed om indledning af optagelsesforhandlinger, selv om det har været Kommissionens anbefaling de sidste 6 år.

For så vidt angår de lande, med hvilke optagelsesforhandlinger er påbegyndt, dvs. Tyrkiet, Montenegro og Serbien, er det forventningen, at der vil kunne opnås enighed om kon-

klusionstekster, der noterer sig landenes respektive fremskridt, men også de fortsatte udfordringer i optagelsesprocessen.

Hvis I har spørgsmål til de enkelte lande, besvarer jeg selvfølgelig gerne disse.

Jakob Ellemann-Jensen nævnte, at Juncker i sin tiltrædelsestale havde sagt, at der ingen udvidelse ville ske de næste 5 år, hvad man måske godt kunne forstå på baggrund af den almindelige situation i Europa og en vis udvidelsestræthed nogle steder. Delte regeringen den opfattelse, og troede regeringen, at det var klogt at sige så firkantet, at det ikke bliver de næste 5 år, når udsigten til et EU-medlemskab er noget, man lokker med? Så behøver landene ikke at gøre sig umage. Tyrkiet har man eksempelvis drøftet medlemskab med, siden før Danmark kom med i EF, og landet bevægede sig nu efter Jakob Ellemann-Jensens opfattelse i en ganske forkert retning. Mente regeringen virkelig, som samlenotatet gav indtryk af, at Tyrkiet nærmer sig et EU-medlemskab? Han nævnte sagen om Lars Hedegaards gerningsmand.

Holger K. Nielsen var enig med Jakob Ellemann-Jensen i, at det er vigtigt med et perspektiv for nogle af de lande, der i øjeblikket forhandler om medlemskab, hvis de skal tage sig sammen til at lave ændringer. Bosnien-Hercegovina betegnede han som et frygteligt mishandlet land, hvilket i høj grad skyldes, at Republika Srpska efter Daytonaftalen har fået en meget selvstændig rolle og blokerer for udviklingen. Her kunne Serbien påvirke udviklingen. I beskrivelsen af de serbiske forhandlinger lægger man vægt på Kosovo, hvor han var enig i, at der var sket forbedringer. Men indgår det i forhandlingerne, at Serbien skal gå ind og påvirke Republica Srpska, så Bosnien-Hercegovina kan få en tilfredsstillende udvikling og forhåbentlig også på et tidspunkt blive medlem af EU?

Udenrigsministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at det var et relevant spørgsmål og en svær balance. En lang række landes – tit svære – reformprocesser er drevet af udsigten til medlemskab. På den anden side ser man en vis træthed i forhold til at optage nye medlemmer, også på grund af den økonomiske recession, den geopolitiske situation og manglen på reel fremgang i mange lande. Han regnede Junckers vurdering for realistisk, da landene næppe ville nå så mange reformer inden for 5 år, at de kunne opnå medlemskab. Det betød ikke, at lyset bliver helt slukket, EU vil holde muligheden åben for at drive reformprocesserne fremad og samtidig være varsom med at give konkrete løfter om få års optagelsesprocedure. Hvornår de enkelte lande vil være nået dertil, hvor man kan stille dem et årstal for medlemskab i udsigt, var svært at vurdere. Det afhænger både af, hvad der sker i landene, og af, hvad der sker i resten af Europa, ikke mindst med økonomien.

Jakob Ellemann-Jensen havde ret i, at det ikke var et entydigt positivt billede, der tegnedes sig i Tyrkiet; det håbede han fremgik af samlenotatet. Man mener, det går fremad på nogle områder, men den freds- og forsoningsproces, som den tyrkiske regering indledte ved årsskiftet til 2013, pågår stadig. De 2 år, våbenhvilen har holdt, er i et historisk perspektiv en meget lang periode i Tyrkiet. Selv om der har været voldelige demonstrationer og uenighed om situationen i Kobani, anser såvel den tyrkiske regering som den kurdiske

side våbenhvilen som intakt, og parterne fortsætter freds- og forsoningsprocessen. Derudover er der blevet vedtaget flere lovpakker, herunder en såkaldt demokratiseringspakke fra september 2013. Der er dog også helt åbenlyst andre områder, hvor det går den forkerte vej. Ytrings- og pressefriheden har fortsat vanskelige kår, og stramningerne på de sociale medier, såsom YouTube og Twitter, hører ikke et retssamfund til. Det gør fremskridtsrapporten også rede for. Danmark har haft sin egen lille sag, og der er andre eksempler.

Udenrigsministeren svarede Holger K. Nielsen, at Republika Srpska bestemt drøftes indgående med Serbien. Det er et mindre mirakel, at det ikke er gået mere galt, når man tænker på landets historie og på de heftige udmeldinger, der har været fra tid til anden, ikke mindst fra Republika Srpska. Den proces, der nu skulle sættes i gang, ville tage hensyn til balancen og tilskynde alle parter til at presse på for at holde de nationalistiske strømninger hos de forskellige grupperinger nede.

2. Initiativet for Rule of Law (RoL)

– *Politisk drøftelse/rådskonklusioner*

KOM (2014) 0158

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 8)

KOM (2014) 0158 – bilag 2 (Europaudvalgets udtalelse til Kommissionen af 15/5-14)

KOM (2014) 0158 – bilag 3 (Kommissionens svar på Europaudvalgets udtalelse)

EUU alm. del (12) – bilag 262 (fællesbrev til Kommissionsformanden vedr. monitorering af grundlæggende værdier i EU)

EU-note (13) – E 16 (note af 13/3-14 om retsstatsprincippet)

Udvalgsmødereferat:

Senest behandlet i EEU 14/11-14, referat foreligger ikke

EUU alm. del (13) – bilag 393 (side 778, senest behandlet i EEU 14/3-14)

Udenrigsministeren: Det næste punkt på dagsordenen er sagen om rule of law eller retsstatsprincippet i EU. Sagen har været undervejs i noget tid, men nu ser det ud til, at der på rådsmødet vil være enighed, så vi kan vedtage konklusioner om denne vigtige sag. Det bemærkes dog, at enkelte lande fortsat har visse reservationer.

På det seneste møde i Rådet blev det klart, at der er generel enighed om, at Rådet årligt skal kunne drøfte tilstanden af retsstatsprincippet i EU. Disse drøftelser skal naturligvis være baseret på objektivitet, ikkediskrimination og ligebehandling. Herudover er det vigtigt, at det sker med respekt for nationale identiteter og i øvrigt er baseret på fakta.

Fra regeringens side er vi glade for, at det nu ser ud til, at det er lykket at få enighed i Rådet om denne sag. Herudover er man enig i de nævnte principper, som vil ligge til grund for drøftelserne i Rådet. Regeringen ser også gerne, at der bliver henvist til muligheden for tematiske drøftelser, men det er endnu uvist, hvor præcise konklusionerne vil være på dette område.

Jakob Ellemann-Jensen bemærkede, at retsstatsprincipper var noget, man er nødt til at drøfte, inden det bliver aktuelt. Han spurgte, om det var realistisk at blive enige om en model for retsstatsprincippet med nogle blidere, men stadig effektive værktøjer.

3. Styrkelse af interinstitutionel årlig og flerårig programmering

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 10)

Senest behandlet i EEU 14/11-14, referat foreligger ikke.

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt, men besvarede spørgsmål fra udvalget.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om man ville lægge op til at drøfte, hvorvidt det på alle områder var relevant med europæisk indblanding, jf. nærhedsprincippet og Timmermans' rolle.

Udenrigsministeren svarede, at Timmermans' arbejdsprogram ville blive fremlagt – og formentlig drøftet kort – samme dag som rådsmødet sammen med den første liste over forslag til nærhedssager. Alle i udvalget og til rådsmødet var enige om, at EU skal være større på de store områder og mindre på de små. Men hvad der er stort og småt er landene og partierne ikke enige om. Miljølovgivning synes nogle lande som f.eks. Danmark er et stort, grænseoverskridende og oplagt område for EU-lovgivning, mens andre lande synes, det er det mest latterlige for EU at beskæftige sig med. Der er derfor brug for en mere systematisk diskussion af, hvad EU skal og ikke skal.

Formanden nævnte, at udvalget for længst havde spurgt til regeringens holdning til, hvor grænsen skulle gå. Det ville være et fint udgangspunkt for en diskussion.

4. Formandskabsrapport om arbejdet i vennegruppen om EU's funktionsmåde

– *Præsentation*

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 12)

udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3341 – bilag 5 (skriftlig forelæggelse)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. (Evt.) Ændret sammensætning af EU's Regionsudvalg

– *Politisk drøftelse*

KOM (2014) 0226

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 14)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 73 (side 44, senest behandlet i EUU 10/10-14)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Forberedelse af Det Europæiske Råd 18.-19. december 2014

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 16)

EUU alm. del (14) – bilag 83 (fortroligt) (udkast til kommenteret dagsorden) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 18-19/12-14 – bilag 1, dtfo.ft.dk)

EUU alm. del (14) – bilag 143 (fortroligt) (Udkast til retningslinjer for konklusioner af 2/12-14) (papiromdelt på Det Europæiske Råd 18-19/12-14 – bilag 2, dtfo.ft.dk)

EUU alm. del (14) - bilag 159 (oversigt med projekter foreslået fra dansk side til overvejelse under investeringsplanen) (fortroligt - dtfo.ft.dk) (papiromdelt på KOM (2014) 0903 - bilag 1)

EU-note (14) - E 7 (note af 28/11-14)

Udvalgsmødereferater:

Kommissionens forslag til investeringsplan forelagt til forhandlingsoplæg i EUU 5/12-14, referat foreligger ikke

Forberedelse af DER senest forelagt EUU 14/11-14, referat foreligger ikke.

Udenrigsministeren: På vores møde den 16. december forventer jeg at der vil være en første drøftelse af udkastet til konklusioner. Konklusionsudkastet har hovedvægten på de økonomiske emner, som ventes at dominere drøftelserne i Det Europæiske Råd den 18.-19. december 2014.

Kommissionens nylig offentliggjorte investeringsplan forventes at blive helt central i den forbindelse. Kommissionen foreslår i investeringsplanen at oprette en ny fond, der skal bidrage til, at der gennemføres hovedsagelig private investeringer for mindst 315 mia. euro – dvs. 2.250 mia. kr. – i perioden 2015-2017. Jeg forventer, at Det Europæiske Råd overordnet vil udtrykke sin støtte til investeringsplanen, dvs. etableringen af fonden. Målet er selvfølgelig at få gang i den europæiske økonomi i overensstemmelse med EU's strategiske dagsorden.

Et egentligt lovforslag i forbindelse med investeringsplanen ventes først fremsat i januar, men der lægges op til, at Det Europæiske Råd skal endossere planen om investeringsfonden, således at fonden bliver operationel så hurtigt som muligt. Det kræver bl.a., at Rådet og Europa-Parlamentet samarbejder om at få regelgrundlaget på plads. Målet er, at de første investeringer fra fonden kan foretages allerede fra medio 2015.

I forhold til investeringsplanen ventes også en afrapportering fra den arbejdsgruppe bestående af medlemslandene, Kommissionen og Den Europæiske Investeringsbank, som skal komme med forslag til, hvordan investeringerne i EU kan styrkes. Medlemslandene har som led i dette arbejde foreslået konkrete investeringsprojekter til overvejelse under

investeringsplanen. Arbejdsgruppen afrapporterede også til Økofin den 9. december, hvor investeringsplanen ligeledes blev drøftet.

Regeringen støtter formålet med Kommissionens forslag til investeringsplan om at fremme investeringer, vækst og beskæftigelse i EU. Regeringen går som udgangspunkt positivt og konstruktivt ind i drøftelserne om initiativet. Overordnet er det naturligvis stadig afgørende at skabe sunde rammebetingelser for at mobilisere private investeringer. Det omfatter særlig sund makroøkonomisk politik og nødvendige strukturreformer i de enkelte EU-lande. Økonomi- og indenrigsministeren tog mandat i sagen i udvalget den 5. december 2014, hvor han redegjorde for de nærmere detaljer i regeringens holdning.

I forbindelse med drøftelsen af Kommissionens investeringsplan er det muligt, at en række af de central- og østeuropæiske lande vil rejse spørgsmålet om en mulig forlængelse af finansieringen af strukturfondsprojekter med 1 år. Det drejer sig om at anvende midlerne i en længere periode end hidtil aftalt. Vi vil fra dansk side arbejde imod en sådan forlængelse. Det skal bemærkes, at der for indeværende ikke står noget om dette i de foreliggende dokumenter til rådsmødet eller i konklusionerne til Det Europæiske Råd, men jeg vil for en god ordens skyld orientere udvalget om, at emnet kan blive bragt op på rådsmødet.

Afhængigt af udviklingen vil Det Europæiske Råd også drøfte aktuelle udenrigspolitiske emner. Der forventes en drøftelse af Ukraine-krisen. I lyset af den aktuelle udvikling er der ikke tegn på, at der vil blive truffet en beslutning om at ændre EU's sanktioner mod Rusland, hverken i form af en lempelse eller en stramning af sanktionerne. Herudover forventes Kommissionsformanden og den højtstående repræsentant at rapportere om status for bekæmpelsen af ebola.

7. Midtvejsevaluering af Europa 2020-strategien

– *Præsentation*

KOM (2014) 0130

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 19)

Rådsmøde 3342 – bilag 3 (henvendelse af 21/10-14 fra DI: DI's høringssvar til EU-Kommissionens offentlige høring om Europa 2020-strategien)

KOM (2014) 0130 – bilag 1 (regeringens indspil til Kommissionens midtvejsevaluering af Europa 2020-strategien)
Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 653 (side 1208, senest behandlet i EUU 4/7-14)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

8. Det europæiske semester 2015

– *Præsentation/synteserapport*

KOM (2014) 0902, KOM (2014) 0904

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 21)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

9. Opfølgning til Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014: Den strategiske dagsorden – unionen som en stærk global aktør

– *Politisk drøftelse*

Rådsmøde 3362 – bilag 1 (samlenotat side 24)

Det Europæiske Råd 26-27/6-14 – bilag 10 (konklusioner, dansk version af 30/6-14)

Det Europæiske Råd 26-27/6-14 – bilag 11 (skriftlig afrapportering af 7/7-14)

Udvalgsmødereferater:

Referat fra 14/11-14 foreligger endnu ikke (drøftelsen om energi og klima)

EUU alm. del (14) – bilag 73 (side 42, senest behandlet i EEU 10/10-14) (om RIA-kapitlet)

EUU alm. del (14) – bilag 40 (side 1265, behandlet i EEU 26/9-14) (om vækstkapitlet)

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

10. Eventuelt

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

11. Siden sidst

Udenrigsministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

L Punkt 4. Samråd med udenrigsministeren vedr. samrådsspørgsmål B om den politiske udvikling i Ungarn

EUU alm. del (14) – samrådsspørgsmål B

EUU alm. del – bilag 142 (fortroligt svar på EEU alm. del – spørgsmål 13) (papiromdelt på EEU alm. del – svar på spørgsmål 13, dtfo.ft.dk)

Samrådsspørgsmål B

Stillet af Eva Kjer Hansen (V)

”Ministeren bedes give sin vurdering af den politiske udvikling i Ungarn, siden forfatningsændringerne trådte i kraft 1. januar 2012, med fokus på begrænsninger af ytringsfriheden, indskrænkninger af mediepluralismen og pres på domstolene og nationalbankens uafhængighed. Ministeren bedes ligeledes redegøre for, hvad man fra dansk side har gjort siden 1. januar 2012 for at lægge pres på Ungarn for at sikre, at Ungarn lever op til værdierne om frihed, demokrati, ytringsfrihed og pluralisme som beskrevet i Lissabontraktatens artikel 2, og hvad man fremadrettet vil gøre. Spørgsmålet stilles bl.a. på baggrund af den planlagte internetafgift, som har udløst hård kritik fra EU’s afgående kommissær for digitale teknologier, Neelie Kroes (jf. artiklen ”Internet-afgift udløser skarp kritik mod Ungarn” i Jyllands-Posten den 28. oktober 2014).”

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 6. Rådsmøde nr. 3360 (landbrug og fiskeri) den 15.-16. december 2014

Fødevareministeren meddelte, at punkt 1 om fiskerimulighederne for 2015 var til for-handlingsoplæg. De resterende punkter var til orientering.

FO 1. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2015 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fartøjer i visse andre farvande.

– *Politisk enighed*

KOM (2014) 0670

Rådsmøde 3360 – bilag 2 (revideret samlenotat)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 226 (side 497, referat fra EEU-møde 13/12-13 vedr. fiskerimuligheder for 2014)

Fødevareministeren: Forslaget om fiskerimuligheder for 2015 er på rådsmødet med henblik på politisk enighed. I år er der heldigvis en kyststatsaftale på plads om makrel, og torsdag i sidste uge blev der også indgået en aftale med Norge for 2015. Det er meget vigtigt for de danske fiskere, at de i år kan fiske i norsk farvand fra den 1. januar 2015. Aftalen med Norge er beskrevet i det reviderede samlenotat. Der mangler fortsat kyststatsaftaler om blåhvilling og atlanto-skandinavisk sild.

Kommissionen har fremsat sit forslag til niveauet for de samlede tilladte fangstmængder, TAC'erne, for EU's egne bestande på grundlag af den videnskabelige rådgivning. Grundlæggende baseres forslaget på målsætningen om det maksimalt bæredygtige udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik og på forvaltningsplaner.

Jeg vil fremhæve de væsentligste udestående emner for Danmark. TAC'en for torsk i Kattegat foreslår man også i 2015 gjort til en bifangstkvote. TAC'en er så lille, at en yderligere reduktion kun vil øge udsmidet. Derfor bør TAC'en og fiskeriindsatsen fastholdes på 2014-niveau. For tunge i Skagerrak og Kattegat har Kommissionen foreslået en reduktion i TAC'en på 42 pct. Beregningsgrundlaget for reduktionen er forkert, da der ikke tages højde for, at fiskeriet nu er mere bæredygtigt efter indførelse af det såkaldte SELTRA - selective trawl. Derudover skal vi have fundet en løsning for fodnoterne i forhold til bifangsterne i industrifiskeriet og det pelagiske fiskeri. Det er meget teknisk, men også meget vigtigt for de danske fiskere, at det bliver løst på en ordentlig måde.

Vi lægger også vægt på, at fiskeriindsatsen i Nordsøen og Skagerrak også for 2015 forbliver uændret i forhold til 2014. Endelig arbejder vi også på at sikre år til år-fleksibilitet på kvoterne for en række bestande. Så der er fortsat en række vigtige punkter, som vi skal have løst på rådsmødet.

FO Regeringens forhandlingsoplæg går derfor ud på, at man fra dansk side tilslutter sig forslaget eller et kompromisforslag, der kan opnås enighed om, idet man vil arbejde for

- at kvoterne for 2015 som generelt princip fastsættes på grundlag af den videnskabelige rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte samt fastsatte forvaltningsplaner,
- at TAC tilpasses, når en ny forvaltningsmodel med landingsforpligtigelsen indføres og arbejder for, at Rådet i en overgangsperiode kan fastsætte en fuld kvotetilskrivning, der passer til fiskerimønsteret, indtil den videnskabelige rådgivning er på plads,
- at man støtter forhandlingsresultatet mellem EU og Norge, hvor der bliver adgang til fiskeri i norsk zone fra den 1. januar 2015,
- at fiskeriindsatsen i Nordsøen og Skagerrak fastholdes uændret,
- at TAC for tunge i Skagerrak og Kattegat fastsættes med en moderat reduktion, der sikrer, at fiskeridødeligheden stadig indebærer en solid stigning i gydebiomassen,
- at TAC og fiskeriindsats for torsk i Kattegat fastsættes uændret i forhold til 2014, idet der bør anvendes en bedre måde at reducere fiskeridødeligheden på end fortsat reduktion i fiskeriindsatsen, og
- at der findes en passende løsning i forhold til afskrivning af naturlige bifangster på hovedarten i de pelagiske fiskerier og industrifiskerier.

Erling Bonnesen glædede sig over at konstatere, at der var kommet en aftale på plads med de nordatlantiske venner, og at de sidste 10-15 år indsats på fiskeriområdet havde haft positiv effekt på fiskebestanden. Ministeren kunne ikke klandres for, at reglerne for udsmid endnu ikke var på plads, men kunne man ikke begynde at løse andre problemer for fiskerierhvervet nu, hvor man ikke skulle bruge så mange kræfter på at få en aftale med Norge og ikke skulle bekymre sig over udviklingen i fiskebestanden? Han opfordrede til, at man fik udsmidsreglerne på plads, så fiskerne kan udøve deres erhverv.

Per Clausen sagde, at Enhedslisten støttede forhandlingsoplægget. Han spurgte, om ministeren kun bekræftede, at der var sket et skift i EU, så der nu er større forskel på kvoterne og den videnskabelige anbefaling. Og betød det, at det ikke længere var regeringens synspunkt, at der skal være sammenhæng mellem den videnskabelige rådgivning og kvoterne, som der stod i mandatet? Per Clausen nævnte, at hvis man reducerer kvoterne, er det ikke sikkert, at man reducerer trykket på fiskebestanden. Det handler om at få mere fokus på anvendelsen af nogle redskaber, der gør det muligt at fange selektivt. EU's kvoteregulering har den svaghed, at selv hvis man laver kvoter, der er i overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning, risikerer man, at det ikke hjælper.

Fødevarerministeren sagde til Per Clausen, at man grundlæggende følger MSY-vejledningerne. I de enkelte eksempler, hvor man ikke følger dem, ligger der en saglig og biologisk grund bag. Han påpegede derudover, at det går i den rigtige retning, og at nogle kvoter bliver hævet, fordi EU's fiskeripolitik igennem mange år er begyndt at vise nogle resultater. Hvad udsmid angik, vidste Erling Bonnesen og alle andre, at regeringen

finder det dybt uacceptabelt, at der ikke foreligger et vedtaget omnibusforslag. Det gør, at fiskerne ikke ved, hvad de har at forholde sig til fra den 1. januar 2015. Han tilføjede, at der i den kommende uge ville være trilogforhandlinger mellem Europa-Parlamentet og Rådet om forordningen. Den kunne ikke nå at træde i kraft pr. 1. januar, men det ville være muligt for Kommissionen at komme med de efterspurgte vejledninger. Man var nået langt med de danske guidelines og havde været i dialog med andre lande og i særdeleshed erhvervet. Man var opmærksom på, at det var en uholdbar situation, og der var lagt an til en blød implementering og forståelse for fiskernes situation i de første måneder.

Mette Bock gav sin støtte til ministerens forhandlingsoplæg. Det var fint, at det var lykkedes at presse på med hensyn til overgangsperioden i de nye landingsforpligtelser og til kvotefastsættelser.

Per Clausen gentog sin opbakning til forhandlingsoplægget. Han efterlyste desuden svar på, om ministeren var enig i, at det er et problem, hvis man kan konstatere, at de udstukne kvoter afviger mere og mere fra den videnskabelige rådgivning. Det var hans postulat, samtidig med at han erkendte, at kvoter er en dårlig måde at regulere fiskeriet på. Det mandat, ministeren bad om, gav dog en mulighed for at gøre en positiv indsats. Det er vigtigt at holde fast i, at den videnskabelige rådgivning må være kernen, og hvad en stor del af fiskebestanden angår, har man ingen pålidelig og videnskabelig rådgivning. Han kunne spørge mere konkret ind til det skriftligt, hvis ministeren ikke kunne svare præcist.

Holger K. Nielsen sagde, at Socialistisk Folkeparti bakkede op om forhandlingsoplægget.

Fødevarerministeren hørte - også fra de grønne organisationer - at det går i den rigtige retning med fiskebestanden. Der er tekniske årsager til, at der kommer anbefaling, der f.eks. ligger 20 pct. under status quo. Det diskuterer man, og så ender den måske på 10 pct. Det kan man en kalde stor afvigelse, men det kan også være, at man er blevet enig om, at en af forudsætningerne, der er lagt til grund for beregningerne, ikke holder. Det kunne man formentlig finde eksempler på, der gør, at man har afvejet fra de biologiske anbefalinger. Men ministerens påstand var, at det skete i langt mindre grad end tidligere, hvilket han ville forsøge at underbygge i et detaljeret notat til Per Clausen.

Den fungerende formand konkluderede, at der ikke var et flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen partier havde ytret sig imod det.

2. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2015 af fiskerimulighederne for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande i Sortehavet

– *Politisk enighed*

[KOM (2014) 0818]

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 18)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 226 (side 497, referat fra EUU-møde 13/12-13 vedr. fiskerimuligheder i Sortehavet for 2014)

Fødevareministeren henviste til regeringens samlenotat.

3. Økologiske produkter

– (Evt.) Delvis generel indstilling

KOM (2014) 0180, KOM (2014) 0179 og KOM (2014) 0178

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 20)

EU-note (13) – E 20 (note om forslag til nye regler for økologisk produktion)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3328 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 9/7-14)

EUU alm. del (13) – bilag 570 (side 1105, behandlet i EUU 12/6-14)

- a) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. XXX/XXX [forordningen om offentlig kontrol] og om ophævelse af forordning (EF) nr. 834/2007,
- b) Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Handlingsplan for fremtidens økologiske produktion i Den Europæiske Union og
- c) Henstilling til en Rådsafgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger om aftaler mellem Den Europæiske Union og tredjelande i forhold til handel med økologiske produkter

Alle underpunkter blev behandlet under ét.

Fødevareministeren: Punkt 3 handler om økologiforslaget, hvor formandskabet ønskede at fastlægge Rådets holdning til en del af forslaget (delvis generel indstilling). Det syntes vi sammen med en række andre medlemslande var for tidligt. Formandskabet vil nu give en fremskridtsrapport og redegøre for de hovedlinjer i forslaget, hvor formandskabet mener at der er opbakning.

Kommissionens forslag lagde op til en meget voldsom reduktion af undtagelserne i den gældende forordning, ting, der både ville gøre det vanskeligere at blive og at være økolog. Hvis man skal fjerne undtagelser, ønsker vi fra dansk side, at det sker med en fornuftig tidshorisont. Formandskabets foreløbige kompromis forbedrer teksten på en række områder.

Et andet hovedemne er spørgsmålet om kontrol, hvor Kommissionen foreslog en mere produktbaseret kontrol frem for den gældende procesbaserede kontrol. Fra dansk side ønsker vi at fastholde den nuværende økologikontrol, der har fokus på produktionsprocessen. Der er vi ikke kommet særlig langt i forhandlingerne.

Endelig er der spørgsmålet om, hvor meget kompetence Kommissionen skal have. Her har formandskabet også forbedret teksten, men der er fortsat områder – f.eks. forordningens anvendelsesområde - hvor vi ikke mener at der skal delegeres kompetence til Kommissionen. Med så mange udestående spørgsmål mente vi at det var for tidligt at fastlægge en holdning i Rådet. Derfor passer det os fint, hvis formandskabet holder sig til en fremskridtsrapport, og at formandskabet redegør for de hovedlinjer i forslaget, hvor der er opbakning. Det afgørende er, at vi fortsætter forhandlingerne om hele forslaget, da der er brug for en grundig gennemgang.

Erling Bonnesen bemærkede, at man kendte ordet risikobaseret kontrol fra andre dagsordener. Hans fornemmelse var, at der var forskellige syn på det i erhvervet. Kunne ministeren sige noget om, hvad han sigtede efter? Dansk Gartneri har sagt, at det er vigtigt, at opretholde muligheden for samtidig drift. Det handler om lige vilkår - også inden for økologi - så man ikke bliver udsat for konkurrenceforvridning. Hvad angår import af økologiske varer, er det vigtigt, at forbrugeren har med reel økologi at gøre.

Per Clausen var glad for, at ministeren sagde, at man ikke står umiddelbart over for at skulle fastlægge en holdning, for indholdet af det, der forelå, var på mange måder rigtig dårligt. Forslaget indeholder mange vanskeligheder - også fordi det ikke rummer noget udviklingsperspektiv for økologien set ud fra et dansk perspektiv.

Hvad angik kontrolbesøg, havde Per Clausen den opfattelse, at alle, der arbejder med økologi i Danmark, er enige om, at det vil være godt at fastholde det årlige besøg på grund af den sikkerhed, det giver forbrugeren. For økologien er det også vigtigt, at man har en sikkerhed for, at reglerne bliver overholdt. Det er også vigtigt i videre drøftelser, når man forsøger at håndtere udfordringer med biodiversitet, klima etc. Han mente dog, at det inden for EU-reglerne for økologi er vigtigt, at der er plads til forskellighed. Det giver mulighed for at gå foran på området, og det kan give andre, der ikke er kommet så langt, muligheden for at komme i gang. Det skulle man være opmærksom på.

Fødevarerministeren gjorde det klart, at man fra dansk side var bekymret over dele af forslaget. Som udgangspunkt ønsker man, at der skal være lige vilkår, og han var enig med Erling Bonnesen i, at det er vigtigt, at de økologiske varer, man køber i Danmark, skal være reelt økologiske. Han kunne dog se flere konkrete og gode grunde til undtagelser, f.eks. forskelle i geografiske og klimatiske forhold. Nogle af undtagelsesmulighederne i forslaget var sorteret fra, men der var stadig økologer, der sagde, at det vil have ganske alvorlige konsekvenser for eksisterende økologer og i særdeleshed for fremtidige. Derfor skulle der ryddes op i det, hvilket også andre og store EU-lande var enige i. Regeringen var meget opmærksom på samspillet, og det har formandskabet også gjort opmærksomhed på i de foreløbige rådskonklusioner.

Mette Bock var enig i, at der skal være gode rammevilkår for økologien. Der er positive træk ved forslagene, men på bundlinjen mente Liberal Alliance ikke, at kontrolfrekvensen skal øges. Når Per Clausen påpeger, at man bør fastholde et årligt kontrolbesøg, var det i

hendes optik en underlig tilgang: At man er kriminel, indtil man bliver erklæret uskyldig. Hun syntes, at der skal være kontrol, når der er behov for det, men det skal ikke være fastlagt på den fremlagte måde. I arbejdet med at omlægge principperne for kontrol var det også vigtigt at lave parallelsystemer for det konventionelle og det økologiske system. Idet man i Danmark har gavn af muligheden for smidighed, var Liberal Alliance bekymret for, at undtagelsesmulighederne begrænses. Partiet kunne derfor ikke støtte forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand mindede om, at der ikke var forhandlingsoplæg på økologi. Det var taget af.

Per Clausen sagde, at han i 10 år havde støttet en målrettet kontrol de steder, hvor der var problemer, i stedet for en rutinemæssig kontrol. Men nu forholdt det sig således, at Landbrug & Fødevarer og Økologernes Landsforening begge mente, at det på økologiområdet var vigtigt at fastholde den årlige kontrol.

Pia Adelsteen spurgte, hvorfor udvalget ikke skulle give mandat til økologiforslaget.

Holger K. Nielsen havde fuld tillid til, at regeringen arbejder i den rigtige retning. Der skal være kontrol, idet kontrol er en forudsætning for, at økologien kan udvikle sig. Inden for økologi er tillid altafgørende.

Fødevareministeren svarede, at formandskabet havde opgivet at finde frem til en generel indstilling at tage stilling til. Derfor var der intet forhandlingsoplæg i sagen. Det hang sammen med de problemer, ministeren allerede havde påpeget. Landbrug & Fødevarer og økologerne ønsker den årlige kontrol, så på trods af stor sympati for den risikobaserede kontrol generelt mente han, at det var specifik situation, der var anderledes end i andre dele af fødevaresektoren.

4. (Evt.) Det russiske forbud imod import af en række landbrugsprodukter fra EU

– *Udveksling af synspunkter*

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (sammenfatning side 33)

Udvalgsmødereferater:

EUU alm. del (14) – bilag 158 (side 147, senest behandlet i EUU 7/11-14)

EUU alm. del (14) – bilag 73 (side 66, behandlet i EUU 10/10-14)

Fødevareministeren: Punkt 4 handler om det russiske importforbud og konsekvenserne for den europæiske landbrugssektor. Fra dansk side vil vi særlig fokusere på svinekød, hvor vi har fået opbakning fra nu otte andre medlemsstater til en fælles note, hvor Kommissionen opfordres til at yde støtte til privat oplagring af svinekød.

Det er en meget alvorlig situation, og det er meget sjældent, at vi fra dansk side anmoder om markedstiltag. Kommissionen er meget tilbageholdende, men vi fortsætter med at presse på.

Erling Bonnesen var enig i alvoren i situationen. Var det, man havde iværksat i EU-regi, nok til at håndtere situationen på nuværende tidspunkt? Eller var der behov for at sætte yderligere pres på?

Per Clausen konstaterede, at man både ønsker at producere flere svin i fremtiden og samtidig ønsker opkøbsordninger, så man kan købe de svin, der ikke kan sælges, til oplagring. Det hang ikke rigtig sammen. Var ministeren ikke enig i, at man må tage udgangspunkt i, at det russiske marked aldrig bliver det samme igen? Med henvisning til svinepesten havde russerne jo neddrolet importen, inden EU-sanktionerne trådte i kraft. Det skyldtes muligvis, at Rusland skal have egen produktion af svin og forsøger at holde konkurrenter ude. Der er en tendens til, at man baserer alting på, at man har to store markeder: Rusland og Kina. Ganske små ændringer på de markeder kan altså få store indflydelse på dansk landbrug. Per Clausen opfordrede til, at man erkender, at markedssituationen ikke er så ligetil, og at man skal forsøge at etablere sig på nogle stabile markeder. Man bør ikke se Rusland som et stadigt stigende marked. De danske landmænd, der producerer svin i Rusland, må også erkende, at det kan blive svært at sælge svin fra Danmark i Rusland. Han ville dog ikke hidse sig op over, at man lægger svinekød på lager; det bliver vel solgt billigt til fattige europæere.

Fødevareministeren sagde, at der var lagt op til en ordning på 6 måneder, og at situationen derfor ville løse sig på et tidspunkt. Han delte ikke helt Per Clausens pessimisme og mente, at Danmark i fremtiden kommer til at sælge svin til Rusland igen. På den korte bane var det dog svært at se en løsning for sig, så oplagringen skulle ses som en mulighed for at afhjælpe en situation, indtil man får åbnet alternative markeder. Danmark havde fået otte lande i ryggen til en fælles note, hvor man opfordrer Kommissionen til at støtte privat oplagring af svinekød. Kommissionen var afvisende, men det er den altid, indtil den ikke længere er det. Ministeren kæmpede både ad uformelle og formelle kanaler. Et

telefonmøde med landbrugskommissær Phil Hogan havde ikke givet ministeren anledning til at opgive presset på Kommissionen.

Mette Bock kvitterede for, at regeringen adresserede Ruslandsproblematikken. Jo større pres for at åbne nye markeder, jo bedre.

Per Clausen spurgte, om man havde observeret, at der både på det russiske og på det kinesiske marked var en stor interesse for i større udstrækning at være selvforsynende. Kunne ministeren bekræfte, at forventningen om, at de markeder eksisterer på de samme åbne vilkår som hidtil, var forkert? Processen med de russiske sanktioner blev jo allerede lanceret, da russerne opfandt svinepesten som et problem.

Fødevareministeren sagde, at der ikke var tvivl om, at russerne og kineserne gerne ville være mere selvforsynende, men at man måtte se på, at fremskrivningerne frem mod 2050 tilsiger, at man skal producere 50 pct. flere fødevarer, end man gør i dag. Så markedet for fødevarer vil være stort globalt, om end det var svært at sige præcis i hvilke lande. Den danske strategi med at sælge kvalitetsprodukter troede ministeren meget på - også på det russiske marked, i takt med at den købedygtige middelklasse stiger. I dag sælges 41 pct. af varer på verdensmarkedet til en 20 pct. højere pris end gennemsnitsprisen. Så det er godt tegn på, at det, Danmark leverer, ikke er mest muligt billigst muligt, men fødevarer sikkerhed, innovative produkter og ressourceeffektivitet.

5. (Evt.) Fremtiden for mælkesektoren

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2014) 0354

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 41)

Udvalgsmødereferat:

Rådsmøde 3328 – bilag 2 (skriftlig forelæggelse af 9/7-14)

Fødevareministeren: I sommer havde vi flere drøftelser i Rådet om mælkesektoren. Desværre var der dengang ikke opbakning til en justering af fedtreguleringen. Det synes vi stadig ville have været en fair løsning. Det ville have mindsket den såkaldte superafgift for de danske mælkeproducenter betydeligt. Jeg tror ikke, at forhandlingssituationen har ændret sig meget siden. Fra dansk side lægger vi stor vægt på, at mælkekvoterne afskaffes fra 1. april 2015, og at kvoterne ikke erstattes af en anden form for udbudsstyring.

6. Udkast til rådskonklusioner om en styrket EU-politik for unge landbrugere

– Vedtagelse

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (sammenfatning side 44)

Fødevareministeren: Vi har lige i 2013 vedtaget landbrugsreformen, hvor der er flere nye muligheder for at støtte unge landbrugere. Derudover er vi fra dansk side imod, at der gives nye muligheder for at yde mere statsstøtte til unge landbrugeres køb af landbrugsjord.

Erling Bonnesen mente, at det var et vigtigt emne at have fokus på i de kommende år. Dog undrede det ham, at det lod til, at flere punkter ikke ville blive medtaget i det danske landdistriktsprogram. Hvordan kunne man sige det, inden forhandlingerne var gået i gang?

Per Clausen var enig med Erling Bonnesen i, at udfordringen med landbrugets gæld og problemet med unge landmænds mulighed for at komme ind i erhvervet endnu ikke var løst. Det lød ellers sådan i regeringens holdning. Det ville man komme til at tale om mere om i Folketinget.

Fødevareministeren svarede, at der kun skulle lægges det i det, at der i forvejen er tiltag for unge landbrugere inden for søjle I, og at den primære indsats vil ligge der. Han understregede, at man endnu ikke havde påbegyndt forhandlingerne om, hvordan pengene til landbruget skulle bruges. Når det skete, var Erling Bonnesen da velkommen til at fremlægge nogle ideer.

7. Udkast til rådskonklusioner om fejlreter for landbrugsudgifter

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 47)

Fødevareministeren: Der er stort set opbakning til udkastet. Det er vigtigt at nedbringe fejlrateerne, men det er også vigtigt at sikre, at der er proportionalitet mellem den kontrol, som skal udføres, og den reelle risiko for EU's budget. Grundlæggende gælder det om at få regler, som er lettere at forstå og dermed også at overholde.

8. (Evt.) Cyperns anmodning om statsstøtte til fuld afgiftslettelse på motorbrændstoffer

– *Vedtagelse*

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 49)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 158 (side 142 FO, forhandlingsoplæg forelagt 7/11-14)

Fødevareministeren: Punkt 8 handler om den cypriotiske statsstøtteanmodning om afgiftsfritagelse for brændstof, hvor jeg tog et forhandlingsoplæg i november. Reelt er der nu opbakning til en meget begrænset undtagelse fra den 1. juli 2014 til den 31. december 2014. Derefter vil Cypern følge de almindelige statsstøttere regler fra den 1. januar 2015. Fra dansk side vil vi afstå fra at stemme.

9. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 og 1306/2013 for så vidt angår støtteordningen for uddeling af frugt og grøntsager, herunder bananer og mælk i uddannelsesinstitutioner, og

Forslag til ændring af Rådets forordning (EU) nr. 1370/2013 om fastsættelse af støtte og restitutioner i forbindelse med den fælles markedsordning for landbrugsprodukter

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2014) 0031 og KOM (2014) 0032

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 52)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 570 (side 1107, senest behandlet i EUU 12/6-14)

Fødevarerministeren: Punktet drejer sig alene om en fremskridtsrapport fra formandskabet, som giver en status over forhandlingerne. Her vil jeg henvise til samlenotatet.

10. (Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om dyresundhed

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2013) 0260

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 56)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 158 (side 144 FO, forhandlingsoplæg forelagt 7/11-14)

Fødevarerministeren: Punktet drejer sig alene om en fremskridtsrapport fra formandskabet, som giver en status over forhandlingerne. Her vil jeg henvise til samlenotatet.

11. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om offentlig kontrol og andre officielle aktiviteter med henblik på anvendelsen af fødevarer- og foderstoflovgivningen og reglerne for dyresundhed og dyrevelfærd, plantesundhed, planteformeringsmateriale og plantebeskyttelsesmidler (kontrolforordningen)

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2013) 0265

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 66)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 158 (side 144 FO, forhandlingsoplæg forelagt 7/11-14)

Fødevareministeren: Punktet drejer sig alene om en fremskridtsrapport fra formandskabet, som giver en status over forhandlingerne. Her vil jeg henvise til samlenotatet.

12. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2013) 0267

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 76)

Fødevareministeren: Punktet drejer sig alene om en fremskridtsrapport fra formandskabet, som giver en status over forhandlingerne. Her vil jeg henvise til samlenotatet.

13. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 89/608/EØF, 90/425/EØF og 91/496/EØF for så vidt angår henvisninger til zooteknisk lovgivning.

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2014) 0004

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 84)

Fødevareministeren: Punktet drejer sig alene om en fremskridtsrapport fra formandskabet, som giver en status for forhandlingerne. Her vil jeg henvise til samlenotatet.

14. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om zootekniske og genealogiske betingelser for handel med og import til Unionen af avlsdyr og reproduktionsmateriale.

– *Fremskridtsrapport*

KOM (2014) 0005

Rådsmøde 3360 – bilag 1 (samlenotat side 87)

Fødevareministeren: Punktet drejer sig alene om en fremskridtsrapport fra formandskabet, som giver en status for forhandlingerne. Her vil jeg henvise til samlenotatet.

15. Eventuelt

Fødevareministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

16. Siden sidst

Fødevareministeren: Jeg vil lige nævne, at jeg sammen med min hollandske og min tyske kollega på rådsmødet vil tage dyrevelfærd op under eventuelt. Vi vil presse Kommissionen til at tage nye initiativer på området – særlig med hensyn til transport af dyr.

Punkt 7. Samråd med fødevareministeren vedr. samrådsspørgsmål C om overimplementering af EU-lovgivning

EUU alm. del (14) – samrådsspørgsmål C

EUU alm. del (14) – svar på spørgsmål 3

EUU alm. del (14) – svar på spørgsmål 17

EUU alm. del (14) – svar på spørgsmål 26

EUU alm. del (14) – spørgsmål 35

Samrådsspørgsmål C

Stillet af Eva Kjer Hansen (V)

”Ministeren bedes uddybende forklare sin udtalelse i P1 Morgen mandag den 6. oktober 2014, hvor ministeren udtalte, at man i langt størstedelen af tilfældene ikke kan sige, at Danmark overimplementerer EU-lovgivning. Herunder bedes ministeren detaljeret forklare, hvad han baserer sin påstand på.”

Eva Kjer Hansen sagde, at det var svært at finde ud af, hvorvidt man følger reglerne eller overimplementerer dem, bl.a. fordi der ikke registreres særlig meget i ministerierne. Derfor var hun blevet glad, da hun en morgen i radioen hørte fødevareministeren udtale, at størstedelen af EU-lovgivningen ikke overimplementeres i Danmark. Hun havde efterfølgende bedt fødevareministeren dokumentere det. Svaret havde været helt goddag mand, økseskaft. Det kunne hun ikke acceptere, og derfor havde hun kaldt ministeren i samråd. Forud for samrådet havde hun bedt om at få oversendt en liste over de seneste 5 års implementeringer. I dens nuværende form gav den ingen mening, så ministeren måtte også gerne forklare, hvad den egentlig viste.

Fødevareministeren: Det er klart, det er et spørgsmål, der giver anledning til en hel del forvirring. Jeg er sådan set glad for det her samråd og den her mulighed for at diskutere det. Jeg har fra det allerførste samråd i Fødevareudvalget til nu været meget klar på min definition af, hvordan vi går til EU-lovgivningen i regeringen. Jeg har engang læst EU-ret på universitetet, og det gik okay til eksamen, men jeg kendte ikke begrebet overimplementering. Det tror jeg heller ikke der er nogle juraprofessorer der gør, for det findes nemlig ikke. Vi kan godt selv definere det, og I kan prøve på at skabe det i dansk politik som opposition. Det er det, landbruget har gjort, men det kræver, at I selv er enige om, hvad det betyder. Og det er I ikke. Ikke engang bare i Venstre. Jeg kan sagtens fremhæve og oplæse citater, hvor Erling Bonnesen definerer det på en måde, og andre medlemmer af Venstre definerer det på en anden måde. Hvis du gerne vil have min definition, kan du godt få den. Det har du også fået før flere gange skriftligt, eller i hvert fald har dine kolleger, og jeg har sagt det mange gange i forskellige samråd. Vi går som udgangspunkt til EU-lovgivningen på den måde, at når vi skal opfylde et mål fastsat i et direktiv, tilrettelægger vi nogle virkemidler, der vil ramme dette mål. Vi siger ikke som udgangspunkt, at der skal være en vis sikkerhedsmargin, eller at vi skal være foregangsland ved at køre langt over målene. Men nogle gange siger vi: Vi er faktisk mere ambitiøse på et område, her vil vi gerne gå videre. Så kan man vælge at lave dansk lovgivning, der går videre, eller man bruger EU-hjemmelen til at gå videre. Det gør vi ganske ofte. Det er den meget

simple tilgang til det fra vores side, og det er klart, det er det mest generelle, man kan sige. Så kan man blive nødt til at gå ind i hver enkelt lovgivning for at se på, hvorfor man har gjort det ene eller det andet, og det er der, det sejler fuldstændigt for oppositionen. Lederne af Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Venstre har skrevet en kronik, og der er blevet fremsat beslutningsforslag og alt muligt andet om, at man vil al overimplementering til livs, og at man skal lægge sig på den mindst restriktive linje i EU. Dog kan der være undtagelser i forhold til fødevarer sikkerhed og miljø, men altså ikke i forhold til dyrevelfærd. Erling Bonnesen udtaler, at L88, altså loven om løsdrift, er klar overimplementering. Det kan altså ikke diskuteres, om det er overimplementering – det er klar overimplementering. Så Venstre siger, det er klar overimplementering at sikre, at svin ikke skal stå fastspændt halvdelen af deres liv, og Venstre siger, vi skal overimplementering til livs. Fint nok, nu kan jeg alligevel forstå fra andre steder i pressen, at det ikke er alle i Venstres folketingsgruppe, der mener det. Kristian Jensen mener det ikke. Det kan være, I kan hjælpe mig, I har jo bedre adgang til Venstres formandskab, end jeg har. Er Venstres formandskab uenige, eller hvordan hænger det sammen?

Eva Kjer Hansen afbrød forelæggelsen og spurgte, om hun skulle læse samrådspørgsmålet op igen, hvad ministeren frabad sig.

Fødevarerministeren: Jeg er også en del gange blevet konfronteret med, at en af grundene til, at vores implementering af EU's nitratdirektiv og vandrammedirektiv ikke er god nok, ifølge Erling Bonnesen er, at vandplaner i sig selv er overimplementering. Så er vi ude i en tredje eller fjerde definition af overimplementering. Mener Venstre stadig, at man på grund af overimplementering ikke kan dyrke korn af god nok kvalitet til at lave øl med i Danmark? Langt de fleste dele af EU-lovgivningen er forordninger og dermed direkte implementeret, og direktiverne er enten implementeret sådan, at man prøver at ramme målene, som man skal, og i de tilfælde, hvor vi er mere ambitiøse, gør vi det mere ambitiøst. Jeg forstår ikke, hvad der er usikkert der, det eneste usikre er, hvad I vil, og hvordan I definerer overimplementering. Det kunne I måske starte med at prøve at definere.

Per Clausen spurgte, om ministeren ikke var enig i, at det skal fremgå, hvad der er EU-lovgivning, og hvad der er regeringens egne prioriteter, når der fremlægges lovforslag. Hvis nogen gerne ville undersøge, om det altid er foregået sådan, kunne han godt støtte det, men man kunne jo godt have nogle ønsker om dyrevelfærd og miljø, som rækker ud over, hvad man kan blive enige om i EU. Selv VK-regeringen ønskede nogle gange at gå længere end EU.

Den fungerende formand beklagede, at spørgeren ikke havde fået ordet som den første og gav ordet til Eva Kjer Hansen.

Eva Kjer Hansen sagde til Per Clausen, at der skam findes gode grunde til at overimplementere. Ministeren havde f.eks. nævnt fødevarer kontrollen. Hendes ønske var bare at skabe transparens, så man ved, hvad der er besluttet i EU, og hvad der er en dansk beslutning. Hun havde regnet med, at ministeren ville dokumentere, at man ikke overimplementerer, men havde i stedet fået en lang udenomssnak om andres holdninger og defini-

tioner. Eva Kjer Hansen spurgte, om fødevareministeren havde sin egen definition af ordet, eller om han var enig i regeringens definition. Den fremgik i et svar fra miljøministeren, hvor det hed sig, at "overimplementering i almindelighed i lovteknisk forstand defineres ved, at der ved gennemførelsen af en EU-retlig minimumsforpligtelse i dansk ret, fastsættes strengere krav, end hvad der er nødvendigt efter den pågældende EU-retsakt." Ministeren havde glemt at forklare, hvordan det bilag, hun havde fået sendt over som svar på spørgsmål 26, skulle forstås.

Fødevareministeren var enig i den nævnte definition. Han prøvede at svare på oppositionens spørgsmål, selv om det kunne være svært, når han blev konfronteret med forskellige definitioner af overimplementering fra Venstres medlemmer. Derfor kunne der være en vis afvigelse mellem hans svar, afhængigt af hvordan begrebet var blevet defineret den pågældende dag. Ministeren betragtede det som drilleri, at Eva Kjer Hansen hængte sig sådan i semantikken med hensyn til den liste, de havde sendt over. Som han havde sagt, kunne det næsten ikke gøres meningsfuldt at lave sådan en liste, men han havde prøvet at være imødekommende og samarbejde med Justitsministeriet, men det var så heller ikke godt nok. Ministeren ville hellere tage en politisk diskussion om overimplementering, og det troede han også var det, borgerne ville have. Mente Venstre f.eks., det er overimplementering, når man – som man med L88 gjorde – siger, at søer ikke skal stå fastspændt 55 pct. af deres liv, men tværtimod gå frit 80 pct. af deres liv? Det havde de nemlig sagt mange gange. Ministeren ville også gerne vide, om Venstre stadig mener – som statsministerkandidaten havde sagt på tv – at man ikke kan brygge øl af dansk korn, fordi regeringen overimplementerer nitratdirektivet og vandrammedirektivet. Han ville hellere diskutere politik end semantik, men udvalget kunne få alt det på skrift og alle de samråd, det ville. Han troede bare, at folk hellere ville høre, hvor oppositionen ville svække reguleringen, og hvad det vil betyde for miljøet.

Mette Bock vidste, at ministeren kunne lide at være polemisk. Men det var fredag eftermiddag, der var blevet stillet et samrådsspørgsmål, og i stedet for at besvare det stillede ministeren en række spørgsmål til Venstre om deres definition af begrebet overimplementering. Hun bad ministeren komme tilbage på sporet.

Erling Bonnesen sagde, at ministerens sag tydeligvis var så dårlig, at han ikke kunne svare på spørgsmålet og måtte kaste sig ud i angreb. Venstre interesserede sig også for, hvilken betydningen overimplementering har. F.eks. er antallet af slagtesvin tilført slagterierne faldende med fare for lukning af flere slagterier. Man taler om, at undergødsning som følge af overimplementering af nitratdirektivet resulterer i mindre proteinholdigt korn, og det kan skade milliardeksporten af malkorn. Om dyrevelfærd sagde Erling Bonnesen, at det forslag, en række blå partier havde fremlagt, ikke ville rokke spor ved dyrevelfærd. Det havde Venstre overhovedet ikke til hensigt at gøre. Venstre ønsker også en god dyrevelfærd og vil passe godt på miljøet og have rent vand i hanerne. Men hvad havde ministeren at sige til de mange bekymrede slagteriarbejdere og slagteridirektører? Når regeringen igen havde nedskrevet sine vækstskøn, var det nok, fordi man ikke tager disse ting alvorligt. Men det var vigtigt for Danmarks fremtid og for finansieringen af velfærd.

Han var glad for, at oppositionen havde en stærk fælles tilgang til at gøre noget for at undgå, at den danske flæsketeg flager ud.

Fødevareministeren undrede sig på baggrund af Erling Bonnesens spørgsmål om danske slagterier over, at han selv blev kritiseret for at gå ud over samrådsspørgsmålet. Han kunne svare ret godt, for Erling Bonnesen havde spurgt ham om det i op mod 25 samråd. Ministeren mindede Erling Bonnesen om, at han den 23. januar 2014 havde kaldt L88, som Dyrenes Beskyttelse havde kaldt den vigtigste dyrevelfærdslovforbedring i 15 år, for ren overimplementering og sagt, at man pålægger erhvervet nogle ekstra byrder, som forringer dets konkurrencevilkår og kommer til at koste arbejdspladser. Hvad betyder det, når Erling Bonnesen siger, han ikke vil rulle noget tilbage? Skal såkaldt overimplementering ikke rulles tilbage? Ministeren havde 50 af den slags citater, der stritter i alle retninger, bare fra Venstre. Bagefter kunne han tage fat på Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti, som siger alle mulige andre ting. Det var vel rimeligt nok til et samråd om overimplementering, at han bad dem definere, hvad de talte om. Han havde prøvet at lave en liste til Eva Kjer Hansen som svar på spørgsmål 26, og han forstod ikke, hvad det var, hun ikke forstod, men han kunne godt uddybe det skriftligt. Ministeren gentog sit spørgsmål om, hvorvidt Venstre betragtede L88, den vigtigste lov for dansk dyrevelfærd i mange år, som overimplementering eller ej, og om de gerne ville af med den. Han nævnte også lov om malkekvæg. Erling Bonnesen havde sagt, den skulle udsættes i 3 år, det var vel også ifølge Venstres definition overimplementering. Skulle den udsættes eller ej, og hvad ville Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti i så fald sige til det? Oppositionens mening om disse ting sejlede fuldstændigt.

Den fungerende formand mindede om, at de havde en talerliste.

Lars Barfoed bemærkede, at man kunne komme i tvivl om, om hvem der havde hvem i samråd. Han syntes egentlig, det måtte være i ministerens interesse at kortlægge overimplementeringens omfang. Det er ikke nødvendigvis dårligt, hvis man gerne vil prioritere noget højere, end EU-lovgivningen lægger op til. Men der skal også tages hensyn til virksomhedernes konkurrenceevne. Det er både gavnligt for dyrene og danskerne, at produktionen finder sted i Danmark. Man kunne godt få det hele til at gå op i en diskussion om ord, men han troede, at den afgørende diskussion var, hvor balancen mellem regulering og konkurrencevilkår ligger. Hvorfor ville ministeren ikke bidrage til den diskussion?

Pia Adelsteen var enig med Mette Bock. Det handlede jo bare om at finde ud af, hvornår noget er bestemt af EU, og hvornår man selv har syntes, man skulle gå videre. Det undrede hende, at ministeren ikke var lidt konstruktiv i stedet for at gå så meget i forsvarsposition, at det blev et angreb.

Eva Kjer Hansen havde troet, de var færdige med at diskutere, hvordan Venstre definerer overimplementering. Hun havde netop spurgt ministeren, om han var enig i regeringens definition, så de kunne gå ud fra den. Hun gentog, at overimplementering er, "når der i dansk ret fastsættes strengere krav, end hvad der er nødvendigt efter den pågældende EU-retsakt." Hvorfor kunne ministeren ikke gøre nærmere rede for, hvordan han

kan udtale sig om, at man i størstedelen af tilfældene ikke overimplementerer? Havde han nogen tal for, hvor mange EU-regler der er implementeret, og i hvor mange tilfælde man er gået længere, end EU-reglerne kræver? Det var simple facts, hun spurgte om. Hun syntes netop ikke, man skulle ind i en politisk diskussion om de enkelte elementer i dag. Den politiske diskussion ville blive bedre, hvis der var et fælles faktisk udgangspunkt. Man måtte have et overblik i ministeriet, siden ministeren kunne skyde sådan fra hoften. Og hvad var det for en liste, der var sendt over? Han måtte gerne give ordet til embedsmændene, hvis han ikke kunne forklare det, men siden oversigten var underskrevet af fødevareministeren, måtte han vide, hvad det var for en liste. Hun kunne ikke se, at den besvarede, hvad der var af implementering af EU-lovgivning de seneste 5 år. Et af eksemplerne på den var L88. Hvilke elementer i den lov var EU-relevante, og hvilke var eksempler på, at man går videre? Hun syntes, det var en ret simpel forespørgsel: En liste, hvoraf det fremgår, hvordan direktiver er implementeret, og hvornår det er EU-krav eller danske krav, man har føjet oveni.

Fødevareministeren svarede, at listen var, hvad den gav sig ud for at være, og tilbød at læse den op. Eva Kjer Hansen kunne bare spørge, hvis hun ville vide noget om L88, alle havde jo været til stede til afstemningen om lovforslaget, så han troede, de vidste, at det handlede om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen, hvor man ifølge EU-reglerne kun behøver at have løsdrift i drægtighedsafdelingen, men hvor man i Danmark også vil have løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen. Det havde Venstre stemt nej til, altså den største dyrevelfærdsforbedring i 15 år. Han kunne godt sørge for, at der blev lavet en mere detaljeret liste, men han ville gerne tilbage til sagens kerne: Balancen er mellem de forskellige hensyn. Det troede han var det, der betød noget for folk. Det gav ikke noget specielt præcist billede at tælle eksemplerne, da der er meget stor forskel på, hvor vidtrækkende de forskellige overimplementeringer er. Han troede, at vælgerne var mere interesserede i, hvor meget af det, regeringen har lavet, oppositionen vil rulle tilbage, når de får magten.

Ministeren sagde til Lars Barfoed, at han savnede ham som formand. I hans formandstid havde Det Konservative Folkeparti været et grønt parti. Det havde ændret sig. I oppositionens lovforslag stod der således, at man så vidt muligt skal gå efter den mindst restriktive lovgivning i EU. Det var virkelig omfangsrigt, f.eks. med hensyn til grundvandet, hvor den danske pesticidlovgivning er noget mere restriktiv end den europæiske. Ministeren havde mange eksempler på, at det ville være ganske katastrofalt for fødevarerikkerheden, miljøet og dyrevelfærdet, hvis det blev vedtaget. Det kunne de for hans skyld gerne diskutere resten af eftermiddagen. Han vidste godt, de ikke kunne lide at få stillet spørgsmål, men han blev nødt til at vide, hvad de mente. Han kunne forstå, de ikke rigtigt var inde i L88, hvad der kunne være grunden til, at de havde stemt imod, men ville Venstre rulle den tilbage, som Erling Bonnesen sagde, eller som Kristian Jensen sagde undlade at gøre det? Ministeren hæftede sig ved, at Erling Bonnesen mente, at diskussionen om korn til ølbrygning handlede om eksport, men Lars Løkke havde jo på tv sagt, at man bliver nødt til at importere proteinholdigt korn til ølbrygning, fordi det ikke kan produceres i Danmark. Han spurgte Erling Bonnesen, om det var ham eller hans formand, der ikke havde styr på tingene?

Per Clausen spurgte ministeren, om ikke det ville være godt at lave sådan en oversigt over, hvor man i Danmark har en lovgivning, der tager større hensyn til miljø, dyrevelfærd osv., end hvad man er forpligtet til, eventuelt også over på hvilke områder man giver større støtte til landmændene, end man er forpligtet til ifølge EU-reglerne. Så kunne man få en diskussion om, hvordan miljø- og dyrevelfærdskrav spiller sammen med konkurrenceevnen. Han mente, at skrappe dyrevelfærds- og miljøkrav var godt for konkurrenceevnen. Eksempelvis siger den nordjyske asfaltfabrik Portland, som har klaget og klynket over reglerne i de sidste 20 år, nu, at de bliver i Danmark, fordi de er i stand til at sælge det såkaldt hvide cement, som de aldrig havde fundet på, hvis det ikke havde været for miljøkravene. En liste kunne være et godt udgangspunkt for en diskussion om, hvad højrefløjen egentlig ønsker at lave om på; hvor meget de vil forurene naturen af hensyn til eksporten. Lovforslaget om malkekvæg var blevet fremsat af Venstre og Det Konservative Folkeparti og vedtaget med stemmer fra Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Enhedslisten. Socialdemokraterne, Socialistisk Folkeparti og De Radikale undlod at stemme, fordi det ikke var ambitiøst nok. Og for et års tid siden syntes Venstre så, det skulle udsættes.

Erling Bonnesen svarede, at det var nødvendigt at tage diskussionen. Man behøver ikke rejse om på den anden side af jorden for at finde mere favorable konkurrencevilkår, det kunne man også hos visse nabolande. Det var ærgerligt, at ministeren bevidst misfortolkede Venstres hensigter med nabolandetjkket. Han ønskede bare at gennemgå forskellene i de forskellige landes implementering af EU-regler. På den baggrund kunne man se på, hvad der ville være relevant at lave om for at tilgodese konkurrenceevnen. Erling Bonnesen håbede, ministeren inden længe ville svare Eva Kjer Hansen, så man kunne komme i gang med den diskussion, der så småt var blevet startet i fødevare- og vækstforhandlingerne, hvor man måtte hive og slide regeringen til at prøve at få nogle af de nærmeste nabolande med. Venstre kom ikke til at rulle tilbage på de aftaler, de har indgået. Venstre vil ikke rokke ved dyrevelfærd og vil også have rent vand i hanerne. Man kunne godt bruge resten af valgkampen, der efter ministerens adfærd at dømme så småt var gået i gang, på at diskutere det, men Venstre ville bare gerne have alle tingene listet op, så man kunne tage stilling til dem en ad gangen. På nogle områder kan det gøres mere intelligent, men man skal stadig passe på miljøet.

Eva Kjer Hansen oplyste Per Clausen om, at hun allerede havde bedt fire ministre – miljø-, klima-, erhvervs- og vækstministeren og nu også fødevareministeren – lave en liste over de seneste 3 års implementeringer med en klar præcisering af, hvad der er EU-relateret, og hvad der er danske krav. Men hvis den liste, fødevareministeren havde oversendt, var komplet, var der kun implementeret 11 EU-regler på fødevareministerens område de sidste 5 år. Hun undrede sig over, at man ikke havde gjort, som hun havde bedt om, nemlig lavet en oversigt over, hvilke krav der var EU-krav, og hvilke der var danske tiltag. Når ministeren siger, at man i de fleste tilfælde kan tale om overimplementering, ville hun gerne kende tallene bag udsagnet.

Lars Barfoed bemærkede, at valget måtte være tæt på, sådan som ministeren øvede sig i valgkampsretorik. Han havde forsøgt at lægge en konstruktiv tone og foreslå, at man

begynder at bygge et overblik op, så man løbende kan tage stilling til overimplementeringerne og diskutere balancen mellem de forskellige hensyn. Var ministeren ikke enig i, at det er en god idé? Han kunne berolige ministeren med, at uanset hvem der er formand for Det Konservative Folkeparti, bygger partiet på generationskontrakten, der bl.a. har at gøre med at videregive naturens værdier til de kommende generationer. De værdier vil Det Konservative Folkeparti garantere for. Men man har også hensynet til danske arbejdspladser, det troede han egentlig også at Socialdemokratiet gik op i. Og det havde med virksomhedernes konkurrenceevne og dermed overimplementering at gøre.

Fødevareministeren svarede Lars Barfoed, at han forvekslede valgkampsretorik med holdning og hjerteblood. Han var stolt af, at regeringen havde gennemført en lovgivning, som Dyrenes Beskyttelse kalder den bedste dyrevelfærdsforbedring i 15 år. Derfor var det ikke ligegyldigt for ham, om oppositionen ville rulle den tilbage, hvis de fik regeringsmagten. Han roste Det Konservative Folkeparti for at have stemt for forbedringen, mens Venstre stemte imod.

Ministeren ville gerne lave så mange lister som muligt så grundigt som muligt over implementerede direktiver, men det kunne ikke bruges til så meget, fordi overimplementeringseksemplernes omfang ikke kan sammenlignes. Han spurgte Lars Barfoed, hvor generationskontrakten var henne i Det Konservative Folkepartis nuværende politik, nu hvor man vil droppe randzonerne helt. Ingen biologer køber, at det kan gøres, uden at det går ud over vandmiljøet, og selv hvis det kunne, ville det stadig gå ud over biodiversiteten. Partiets nye formand førte en helt anden politik, end Lars Barfoed gjorde. Ministeren mindede om, at det er irreversibelt at give køb på biodiversiteten. Han spurgte Erling Bonnesen, som havde kaldt L88 for ren overimplementering, og som nu sagde, at Venstre ikke ville rulle noget tilbage, om det kun gjaldt dyrevelfærd eller om det også var på miljøområdet. Venstre havde lavet et forslag om, at Danmark skulle vælge den mindst restriktive linje. Der stod faktisk i det forslag det modsatte af, hvad Erling Bonnesen havde sagt: "... der kan dog være undtagelser på miljø og fødevarer sikkerhed". Nu sagde Erling Bonnesen det modsatte – at man gerne vil have et mere restriktivt niveau på dyrevelfærd, mens man kan rulle tilbage på de andre områder. Ministeren mente, at det sejlede, og at Venstre burde lave en liste over alt, hvad de vil rulle tilbage. Dyrevenner ville nok være glade for Erling Bonnesens garanti for, at Venstre ikke ville rulle det tilbage, som regeringen indtil videre havde indført på dyrevelfærdsområdet. Ministeren ville ikke drille Venstre mere med, at dem, der brygger øl i Danmark, ikke kunne se det problem med dansk kornproduktion, som Venstre havde talt om i samråd efter samråd.

Eva Kjer Hansen syntes, det lød som om ministeren glædede sig til at få mulighed for at stille samrådsspørgsmål. Hun spurgte, om hun kunne få redegørelsen for, hvad der er EU-krav, og hvad der er danske krav, den følgende uge. Hun ville stille spørgsmålet om, hvor stor en delmængde af den samlede lovgivning på fødevareministerens område, der var tale om, skriftligt.

Erling Bonnesen bemærkede, at diskussionen og ministerens beskyldninger lovede godt for valgkampen.

Fødevareministeren havde noteret sig, at Erling Bonnesen havde sagt, at "den lovgivning, der eksisterer om dyrevelfærd, ruller vi ikke tilbage, det skal I ikke være nervøse for." Det tog han som et løfte om, at L88 ikke vil blive rullet tilbage. Det var en glædelig nyhed, men det forvirrede billedet helt vildt, fordi Venstres formand netop havde lavet et udspil, hvori der står, at man er imod overimplementering med undtagelse af fødevaresikkerhed og miljø – men ikke af dyrevelfærd. Det forvirrede også billedet, at Erling Bonnesen sagde, at man vil rulle ting tilbage på miljøområdet. Det ville blive et valgkampstema, mente ministeren, da det var et område med stor forskel på regeringen og den borgerlige opposition, som vil gøre det til et spørgsmål om arbejdspladser. Landbrug & Fødevarer havde været citeret mange steder for, at den nuværende regering har gjort mere for landbrugserhvervet og for jobskabelsen, end den forrige regering gjorde. Det var kun i regeringens interesse at give oppositionen så mange lister som muligt. Han havde bare prøvet at få en lille smule saglighed ind, idet eksemplerne ikke kan sammenlignes kvantitativt. Hvor hurtigt der kunne laves en ny liste, vidste han ikke, Det krævede nok en del skatteyderbetalte arbejdstimer at finde frem til de tal, man ikke kan bruge til så meget. Men det ville komme hurtigst muligt. Ministeren opfordrede dem, der havde lyst til at diskutere politik, til at tage debatten. Det havde han gjort før, men ingen af de tre forslagsstillere havde haft tid. Han var imponeret over, at Venstre havde fået Det Konservative Folkeparti, der engang gik op i miljø, og Dansk Folkeparti, der engang gik op i dyrevelfærd, med. Ministeren takkede for samrådet, der havde været ugens højdepunkt.

FO Punkt 8. Rådsmøde nr. 3363 (miljø - miljø) den 17. december 2014

Miljøministeren henviste til samlenotatet på rådsmødet: 1) vedtagelse af en generel indstilling på direktivforslaget om mellemstore fyringsanlæg, 2) formel politisk enighed på plasticposeforslaget, og 3) om miljørådsmødet den 17. december, som blev sendt til udvalget den 4. december 2014. Der var 3 miljøpunkter rådskonklusioner om post 2015-dagsordenen. De mellemstore fyringsanlæg ville hun forelægge til forhandlingsoplæg og de to andre punkter til orientering.

FO 1. Kommissionens forslag til direktiv om begrænsning af visse luftforurenende emissioner fra mellemstore fyringsanlæg

– *Generel indstilling*

KOM (2013) 0919

Rådsmøde 3363 – bilag 3 (revideret samlenotat)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (13) – bilag 568 (side 1072, senest behandlet i

EUU 4/6-14)

Miljøministeren: Punktet forelægges med henblik på forhandlingsoplæg. Jeg skal indledningsvis nævnte, at jeg netop i dag har fået at vide, at der desværre er sket en procesfejl i forhold til Udenrigsministeriets oversendelse af dagsordenen til udvalget. Det indebærer, at der først i det tredje dagsordensudkast fremgår, at sagen er til forhandlingsoplæg. Det skal jeg stærkt beklage. Det har hele tiden været intentionen at tage forhandlingsoplæg på sagen i dag, og det beror på en menneskelig fejl, at det ikke var markeret på de første to dagsordensudkast. Jeg har indskærpet, at der skal ske en opstramning, så det ikke gentager sig.

Men nu til sagen: Formandskabet lægger op til vedtagelse af en generel indstilling på rådsmødet, så der kan indledes forhandlinger med Parlamentet om en førstebehandlingsenighed i det nye år. Direktivforlaget regulerer emissioner fra mellemstore fyringsanlæg. Det er anlæg på mellem 1-50 megawatt, som typisk findes på fjernvarmeværker, fabrikker og i større boligejendomme. Forslaget sætter grænseværdier for udledningen af kvælstofdioxid, svovldioxid og fine partikler.

I Danmark har vi allerede en udbygget regulering af de mellemstore fyringsanlæg, mens de hidtil ikke har været reguleret på EU-plan. Forslaget vil således lukke et hul i EU-lovgivningen og tvinge vores nabolande op på niveau med Danmark. Det vil generelt forbedre luftkvaliteten i EU og dermed også i Danmark til gavn for miljø og sundhed. Og det vil samtidig give danske virksomheder en konkurrencemæssig fordel, at de andre nu skal op på vores niveau. Kommissionens forslag svarer på mange måder til vores danske regler. På nogle områder vil der være tale om en stramning i forhold til de danske regler, på andre områder vil niveauet være det samme eller lavere.

FO Regeringen er overordnet positiv over for Kommissionens forslag. Vi lægger vægt på, at forslaget ambitionsniveau overordnet set fastholdes, og at direktivets specifikke grænseværdier tilnærmes de danske. I forhandlingerne har vi fra dansk side særligt fokus på tre ting:

For det første arbejder vi for, at der i direktivet gives en mulighed for, at grænseværdierne kan opdateres i takt med den teknologiske udvikling. For det andet har vi fokus på at undgå, at direktivet utilsigtet kommer til at begrænse den danske udbygning med biomasse i fjernvarmesektoren. Vores konsekvensanalyse viser, at nogle af de fjernvarmeværker, som bruger halm og affaldstræ, vil kunne få problemer med at overholde grænseværdierne for svovl og partikler. Det kan potentielt give anledning til nogle – gennemsnitligt betragtet – mindre omkostninger til ny rensningsteknologi, da biomasse jo er et væsentligt element i vores målsætning om udbygning af den vedvarende energi. Da partikler og svovl fra fjernvarmeværker ikke er et problem for luftkvaliteten herhjemme, lægger vi derfor særlig vægt på, at grænseværdierne for biomassefyrede fjernvarmeanlæg ikke kommer til at kompromittere biomasseudbygningen herhjemme. For det tredje lægger Danmark vægt på, at der ikke indføres lempelser i forhold til såkaldte lokale brændsler, såkaldte indiginous fuels, da disse brændsletyper ofte er stærkt forurenende og bidrager væsentligt til den grænseoverskridende luftforurening. Eksempelvis anvendes der stadig brunkul i flere medlemsstater, herunder Polen og Tyskland.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte til konsekvensen af de nye regler for brændeovne for de biomassefyrede fjernvarmeværker. Skal der monteres noget ekstra udstyr, og risikerer man, at der nogen stik imod intentionen går tilbage til fossile brændstoffer?

Per Clausen bemærkede, at regeringen gik ind for miljøforbedringer i andre lande, mens det i Danmark helst skal forblive uændret. Mente ministeren selv, at det var en troværdig forhandlingsposition, at man kræver de dele lempet, som kan få konsekvenser i Danmark, mens man er imod alle forslag om at lempe reglerne for andre lande? Den linje støttede Enhedslisten ikke. Hvis det giver luftforurening at fyre med biomasse i Danmark, skal det problem løses.

Holger K. Nielsen fandt regeringens position dobbeltmoralisk. Danmark har en ganske høj profil på miljøområdet i EU-regi, men når det pludselig giver den vanskeligheder for danske biogasværker, vil man lempe. Det havde han svært ved at se meningen med. Holger K. Nielsen spurgte om, hvorfor man ikke vil skærpe kravene om emissionsgrænseværdier for kvælstofdioxid og partikler for anlæg beliggende i zoner, hvor EU-grænseværdierne for luftkvaliteten overskrides. Gav det mening i forhold til, hvad regeringen ellers arbejder for? Ellers var han enig i forhandlingsoplægget, men han var meget betænkelig ved, at man fører en noget dobbeltmoralisk politik.

Miljøministeren svarede Jakob Ellemann-Jensen, at de økonomiske konsekvenser for de biomassefyrede anlæg ville være begrænsede, som det ser ud nu. Der skal installeres ny rensning, som man vurderer vil være overkommelig. I værste fald vil det give en omkostning på 2,1 mio. kr. pr. eksisterende anlæg, dvs. meget lidt pr. forbruger. Når regeringen lagde vægt på dette, var det ikke ud fra en dobbeltmoral, men ud fra et ønske om at

fremme klimahensyn gennem biomasse i Danmark. Danmark har haft skrappe regler end resten af EU, og forslaget ville sikre, at andre lande bliver bragt op på samme niveau som det danske. Danmark trækker EU op på området, også når det gælder dette forslag, der lægger sig op ad grænseværdier, der ligner de danske. Man arbejder for at få tilnærmeth det de danske grænseværdier, fordi man vil fremme biomasse i Danmark af klimahensyn, og fordi man ikke vurderer, at svovl og partikler fra biomassefyrede anlæg udgør et stort forureningsproblem, så udbygningen af biomasse vejer tungere. Når man ikke ønsker særlig lempelige krav for lokale brændsler, er det, fordi de er en stor forureningskilde. Brunkul bruges eksempelvis i store lande syd for Danmark, herunder Tyskland og Polen.

Ministeren svarede Holger K. Nielsen, at man arbejdede for at få fjernet de særlige krav til fyringsanlæg i zoner, hvor luftkvalitetskravene ikke er opfyldt, fordi man vil fastholde den nationale ret til at beslutte, hvilke tiltag, hvilke grænseværdier og reduktionsforpligtelser der skal overholdes. Regeringen mener, at der allerede er tilstrækkelige redskaber til rådighed i direktivet til at håndtere overskridelser af luftkvalitetskrav. Desuden skyldes overskridelserne normalt trafik, der er den største kilde til den grænseoverskridende forurening.

Holger K. Nielsen syntes, det var en opgave for en dansk miljøminister at bekæmpe udledningen af farlige stoffer, også selv om de kommer fra biomasseforbrænding. Det kunne blive problematisk, hvis man af klimahensyn bliver for defensiv, hvad forurening angår, og sådan opfattede han regeringens position her. Angående zonerne var meningen vel, at der skal være så meget EU-samarbejde her som overhovedet muligt. Derfor forstod han ikke, at man lige på dette område er ligeglad med, at nogle grænseværdier er blevet overskredet. Socialistisk Folkeparti ville dog godt støtte forhandlingsoplægget.

Miljøministeren understregede, at Danmark er et foregangsland på området. Forslaget var vigtigt, fordi det vil bidrage til, at der bliver gjort den samme indsats for at mindske luftforureningen i hele Europa, som man i årevis har gjort det i Danmark. Derfor støttede regeringen forslaget. Det var netop ud fra hensynet til klimamålene, at man ikke ville stille barrierer op for udbygningen af biomassefyrede anlæg. Det var begrænset, hvilken partikel- og svovludledning man har i Danmark fra biomassefyrede anlæg, det udgør ikke et stort sundhedsproblem i Danmark.

Formanden konkluderede, at der ikke var flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Dansk Folkeparti havde ytret sig imod det.

2. Kommissionens forslag til ændring af emballagedirektivet 94/62/EF med henblik på at mindske forbruget af letvægtsbæreposer

– *Politisk enighed*

KOM (2013) 0761

Rådsmøde 3363 – bilag 2 (samlenotat side 16)

KOM (2013) 0761 – bilag 2 (kopi af henvendelse til Miljøudvalget af 14/11-14 fra Det Økologiske Råd)

Udvalgsmødereferat:

EUU alm. del (14) – bilag 98 (side 94 FO, forhandlingsoplæg forelagt 24/10-14)

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering. Plasticposeforslaget er sat på rådsmødedagsordenen, for at Rådet formelt kan bekræfte den enighed, der blev forhandlet på plads med Europa-Parlamentet i sidste måned, og som alle medlemslande har tilsluttet sig. Danmark støtter aftalen, da resultatet til fulde ligger inden for det forhandlingsoplæg, jeg fik i Europaudvalget den 24. oktober 2014. Der forventes ikke nogen debat om forslaget på rådsmødet.

Jakob Ellemann-Jensen spurgte, om det var rigtigt forstået, at det, man var nået frem til, lå inden for, hvad man allerede gør i Danmark.

Miljøministeren bekræftede dette. Kompromiset giver stor fleksibilitet til at vælge virkemidler til at opnå målene nationalt. Det var regeringens klare vurdering, at det lå inden for mandatet, og at Danmark kan leve op til det med de afgifter, man har allerede i Danmark.

3. Rådskonklusioner om EU's engagement i post 2015-dagsordenen

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2014) 0335

Rådsmøde 3363 – bilag 2 (samlenotat side 23)

Rådsmøde 3359 – bilag 2 (henvendelse af 3/12-14 fra Globalt

Fokus bl.a. vedr. post-2015 dagsordenen)

KOM (2013) 0531 – bilag 1 (fælles henvendelse af 9/5-14 fra

Concord Danmark m.fl. om udviklingsdagsordenen post-2015)

Udvalgsmødereferat:

Senest behandlet på EUU-møde 5/12-14, referat foreligger ikke

Miljøministeren: Punktet forelægges til orientering. På Rådsmødet skal vi drøfte et sæt rådskonklusioner, der fastlægger EU's forhandlingsmandat til forhandlingerne om de kommende globale bæredygtighedsmål, SDG'erne. Rådskonklusionerne vil også blive drøftet af udviklingsministrene i deres råd. I den forbindelse har udviklingsministeren allerede forelagt sagen for udvalget her den 5. december, og jeg skal derfor ikke bruge mere af udvalgets tid på sagen.

4. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

5. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede kl. 13.57